

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Syddjurs Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	4
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

--- 1 Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer, samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er, at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Syddjurs Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af 5 andre kommuner i regionen (Favrskov Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brandø Kommune & Hedensted Kommune).

God læselyst,
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Analysen af Syddjurs Kommunes erhvervspræstationer viser et lidt sammensat billede.

På den ene side har der været fremgang i både virksomhedsbestanden og den private beskæftigelse siden 2015. Overlevelseshastigheden for nye virksomheder er også stigende og væsentligt højere end både lands- og regionsgennemsnittet.

På den anden side ligger Syddjurs Kommune lavt på andelen af iværksættere, eksportvirksomheder og vækstvirksomheder. På alle disse områder har tallene været nogenlunde konstante siden 2015. Fremgangen i den private jobskabelse har også været mindre end i regionen som helhed.

Resultaterne skal ses i lyset af, at Syddjurs Kommune har en overvægt af virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Syddjurs Kommune er steget med ca. fire pct. i perioden 2015 til 2020. I resten af regionen er stigningen ni pct. i samme periode.

Etableringsraten i Syddjurs Kommune var i 2020 4,8 pct. – hvilket er lidt lavere end regionsgennemsnittet på 5,7 pct.

Der flyttede i 2021 238 virksomheder til Syddjurs Kommune, mens der fraflyttede 165 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder i perioden 2016 til 2021 var 443 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Syddjurs Kommune er steget fra 2.505 i 2015 til 2.750 i 2020.

Andelen af vækstvirksomheder var i 2020 4,5 pct. i Syddjurs Kommune. I sammenligningskommunerne var andelen 8,2 pct.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 14 pct. under gennemsnittet i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Herudover er eksportens andel af omsætningen i de eksporterende virksomheder lavere end i både regionen og resten af landet.

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Syddjurs Kommune er domineret af lokalt orienterede erhverv som bygge og anlæg, detail samt kultur og fritid. Herudover fylder de primære erhverv dobbelt så meget som i en gennemsnitskommune.

Det er især brancherne bygge og anlæg samt operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer, etc.), der har haft vækst i de senere år. Omvendt er beskæftigelsen faldet inden for landbrug, transport og private velfærdsinstitutioner.

Når det gælder de eksporterende erhverv viser tallene den betydning, som virksomheden Kvadrat har for jobskabelsen i kommunen. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at klyngen livsstil og mode fylder tre gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Syddjurs Kommune er detailhandel, bygge og anlæg samt primære erhverv. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 2.700 årsværk.

Der har været betydelig vækst inden for flere serviceerhverv i Syddjurs Kommune. Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer, mv.) har haft en jobvækst på 42 pct. i perioden 2015 til 2020.

Det største fald i beskæftigelsen er sket inden for primære erhverv, private velfærdsinstitutioner og transport.

I forhold til de nationale klynger har Syddjurs Kommune en stærk specialisering inden for livsstil og mode. Klyngen beskæftiger ca. 520 årsværk og udgør en andel af de private arbejdspladser, der er tre gange større end i en gennemsnitskommune.

Klyngen produktionsindustri, maskiner og robotter er den største med 659 fuldtidsårsværk i Syddjurs Kommune. Denne klynge har også oplevet en mindre vækst siden 2015.

Sammenfatning – særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

I Syddjurs Kommune har især detail, hotel- og restaurationsbranchen, rengøring, bygge og anlæg samt social- og sundhedsområdet rekrutteringsudfordringer. Der er dog en lidt lavere andel af virksomheder, der angiver problemer med forgæves rekruttering end i resten af regionen og landet.

Arbejdsstyrken i Syddjurs er domineret af faglært arbejdskraft, når der sammenlignes med hele landet.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af, at virksomhederne i Syddjurs Kommune ligger mindre godt i forhold til digital transformation – både når det gælder anvendelsen af it-kompetencer i virksomhederne og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer.

Når det kommer til klima/grøn omstillingen, ligger CO₂-udledningen pr. indbygger og industriens energiforbrug over regionsgennemsnittet, selv om der er sket et betydeligt fald på begge områder siden 2015.

Udvalgte resultater fra analysen

38 pct. af arbejdsstyrken i Syddjurs Kommune er faglærte – mod 32 pct. i resten af landet og 33 pct. i regionen. 10 pct. har en lang videregående uddannelse – mod 14 pct. på landsplan.

Ca. ni pct. af arbejdsstyrken i Syddjurs Kommune har deltaget i efter- og videreuddannelse i 2018 til 2020. Det er lidt under regionsgennemsnittet på 11 pct.

27 pct. af virksomhederne i Syddjurs Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen.

Industriens energiforbrug udgjorde i 2020 453 gigajoule pr. beskæftiget mod 232 i resten af regionen.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Syddjurs Kommune 11 deltagelser i programmet SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Landsgennemsnittet var 22 deltagelser pr. 1.000 virksomheder.

Syddjurs Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft samt den grønne omstilling i virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger, der giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

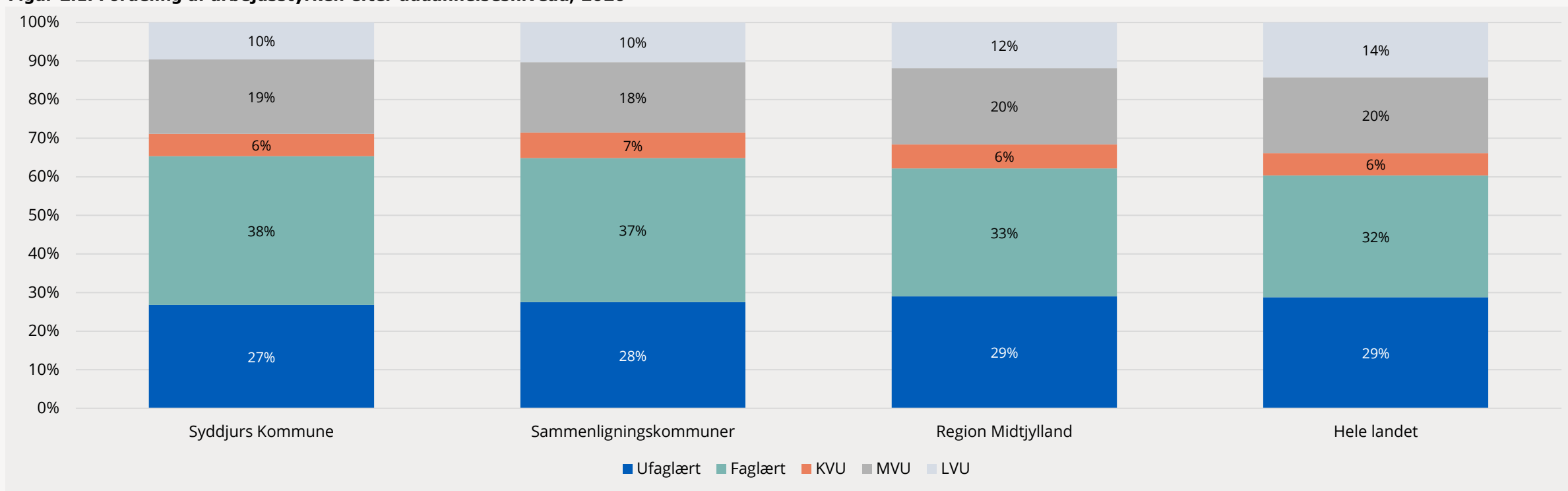
Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødegå udfordringerne.

Relativt mange faglærte i Syddjurs Kommune

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens sammensætning på uddannelser i Syddjurs Kommune kun afviger lidt fra sammenligningskommunerne, men til gengæld noget fra lands- og regionsgennemsnittet. Syddjurs Kommune har en lidt lavere andel ufaglærte og personer med en lang videregående uddannelse end landsgennemsnittet. Til gengæld har Syddjurs Kommune 38 pct. faglærte, mens gennemsnittet i resten af landet er 32 pct. for denne gruppe.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVV=kortere videregående uddannelser; MVU=mellem lange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser. Sammenligningskommuner omfatter: Favrskov Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I perioden 2015 til 2017 lå deltagelsen i VEU i Syddjurs Kommune på 11,4 pct. og dermed en smule under niveauet i sammenligningskommunerne og resten af landet. Andelen, der har deltaget i VEU, faldt herefter betydeligt i både Syddjurs Kommune og resten af landet i perioden 2018 til 2020. Forklaringen herpå er formentlig en kombination af nedlukninger under coronakrisen (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur fra 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Syddjurs Kommune	11,4%	9,2%
Sammenligningskommuner	11,9%	10,2%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele Landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

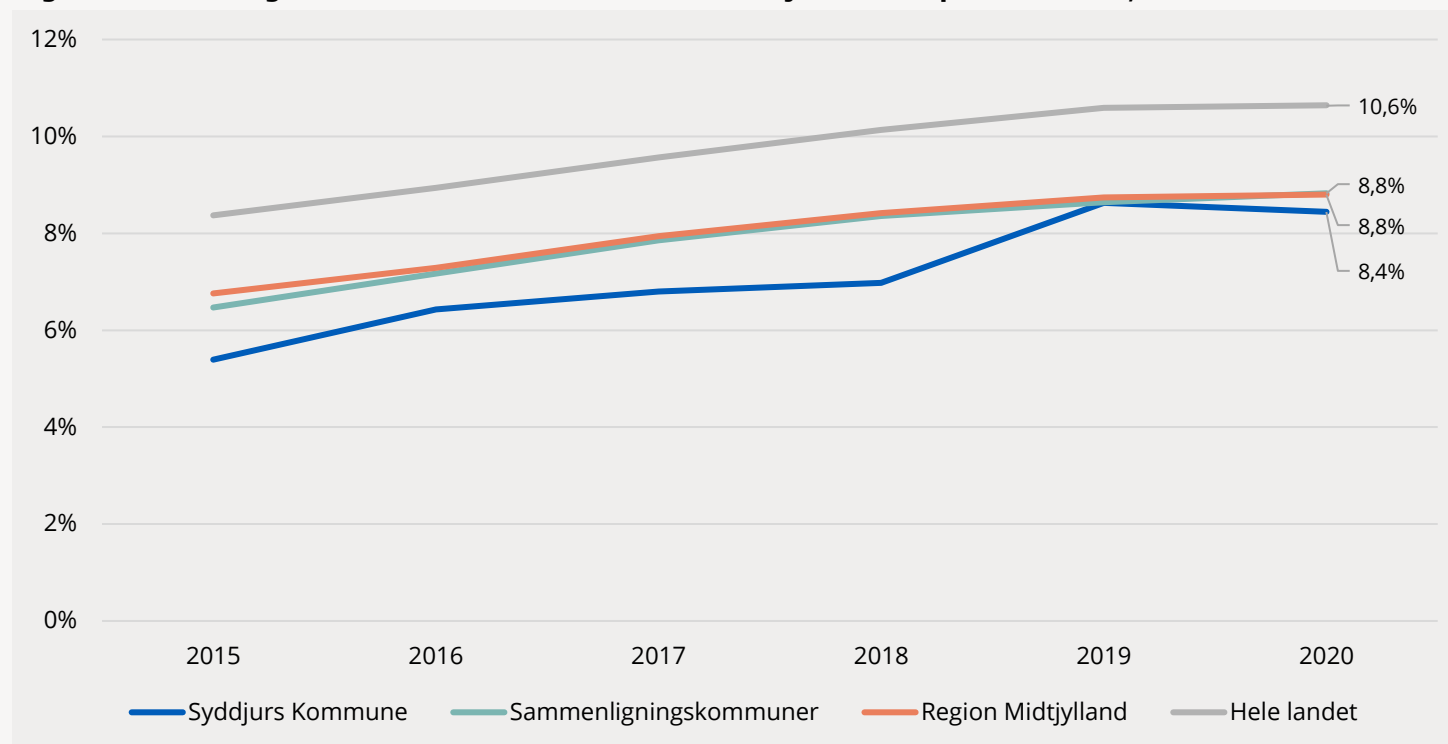
Pæn stigning i andelen af udenlandske medarbejdere i Syddjurs Kommunes erhvervsliv

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders muligheder for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. Det gælder også i Syddjurs Kommune, hvor væksten har været en smule større end i sammenligningskommunerne set over hele perioden 2015 til 2020. Andelen på 8,4 pct. (2020) er dog fortsat en smule lavere end i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det fremgår også, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end i resten af landet. Det skal i den sammenhæng nævnes, at grænsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

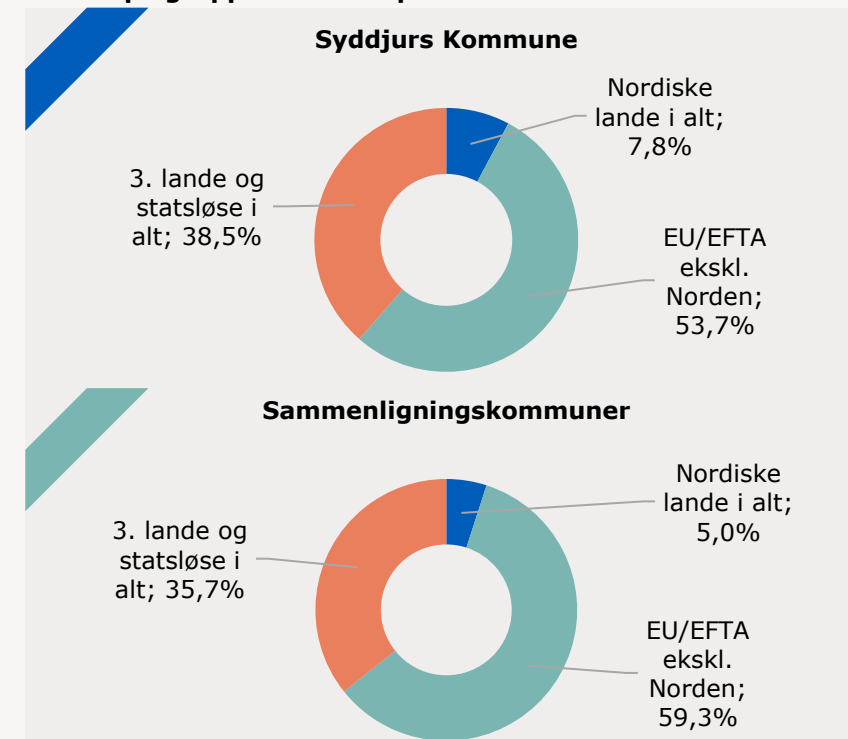
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Syddjurs Kommune, kommer næsten 55 pct. fra EU- og EFTA-lande (eksl. Norden), jf. Figur 2.3.

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

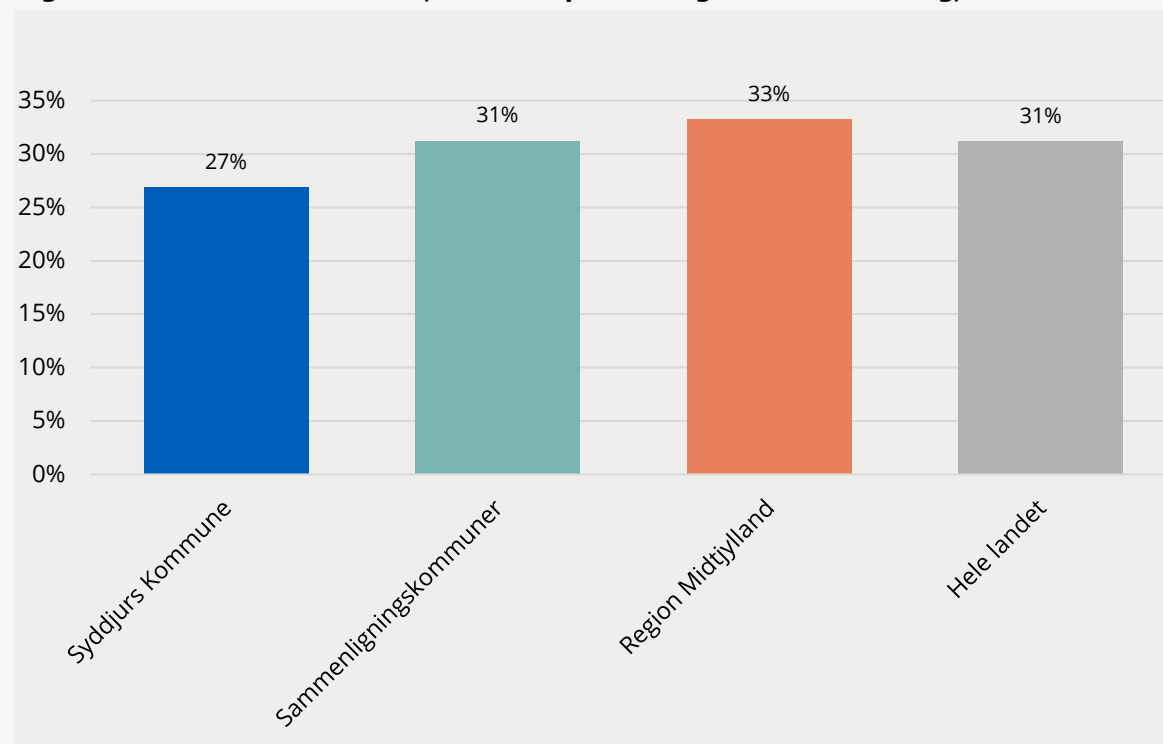
Færre virksomheder oplever forgæves rekruttering end i resten af regionen

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

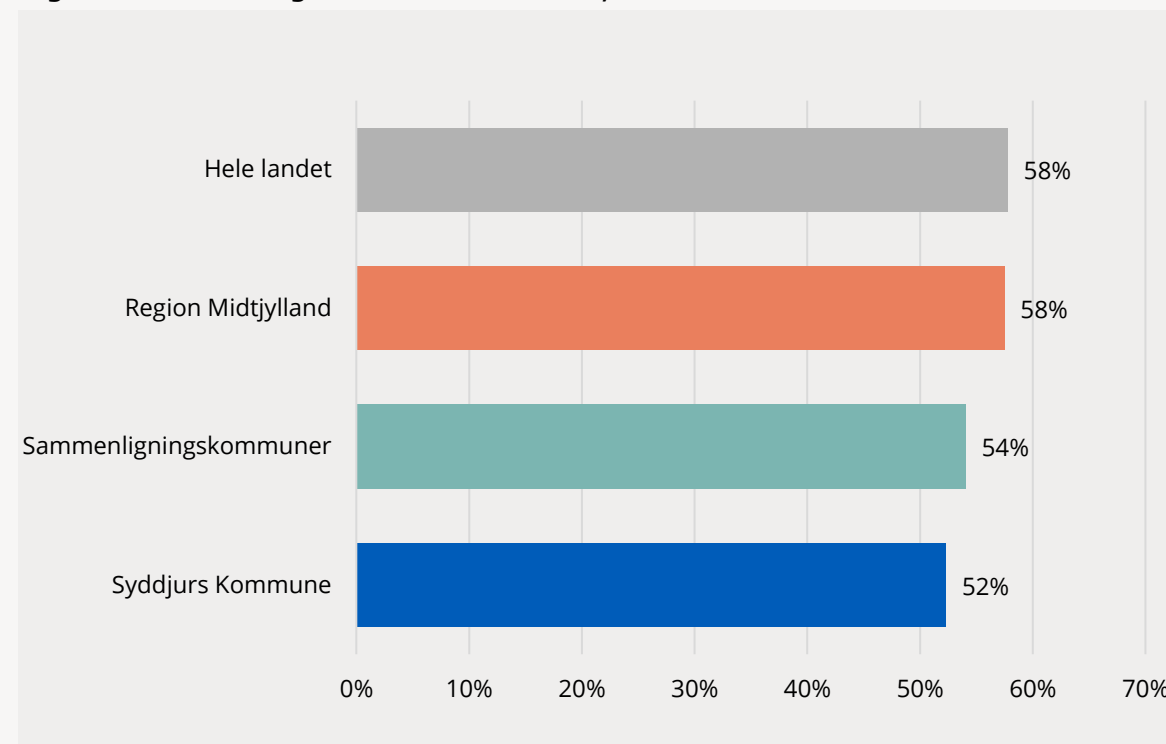
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er hvor mange virksomheder, der har ubesatte stillinger. Det vil sige, om virksomhederne oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har undersøgt dette i en undersøgelse fra 2021, der viser, at 27 pct. af virksomhederne i Syddjurs Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020, som det fremgår af Figur 2.4. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct.

Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figuren til højre viser andelen af indbyggere, der er i alderen 20-64 år. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Syddjurs Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen. I kombination med den betydelige vækst i den private beskæftigelse (se afsnit 4), kan dette komme til at betyde stigende rekrutteringsudfordringer.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

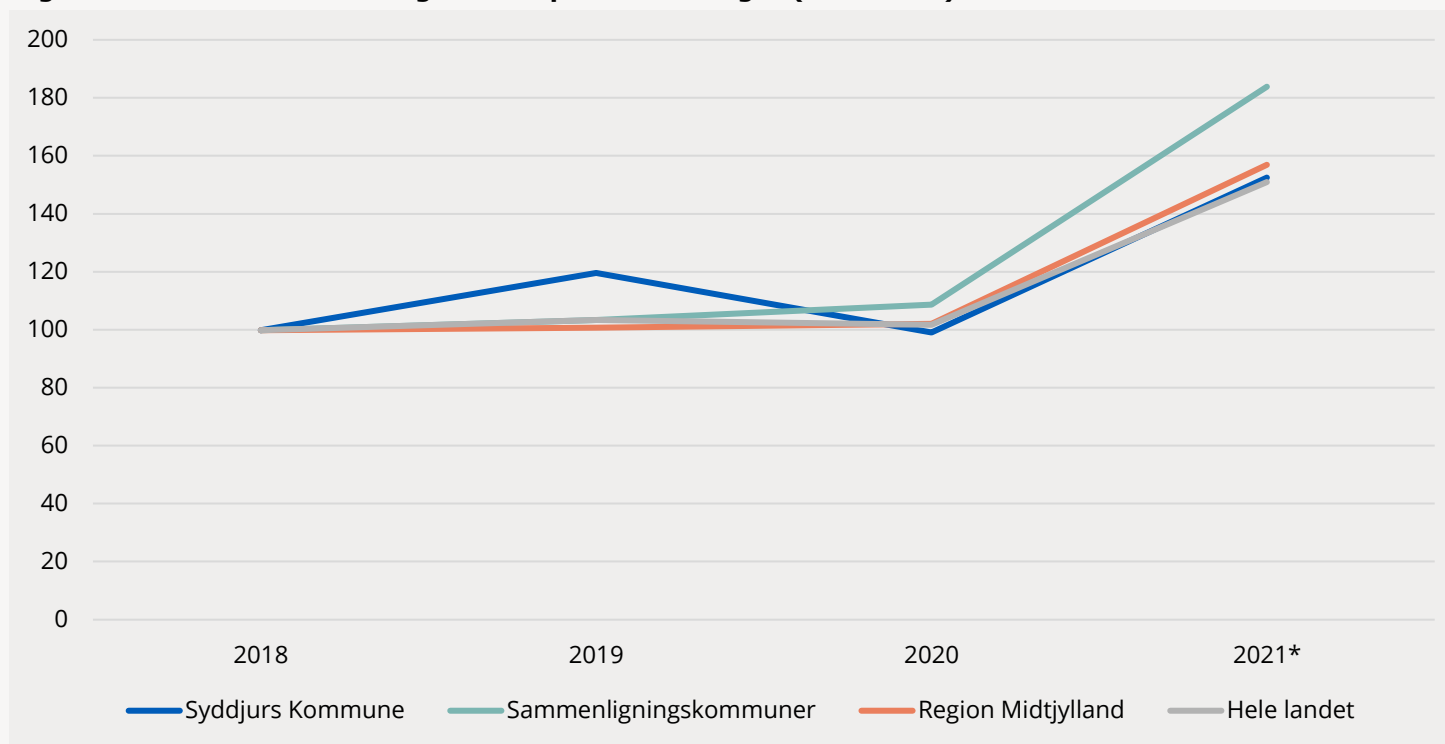
Stigning i antallet af opslåede stillinger i 2021

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figur 2.6 viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

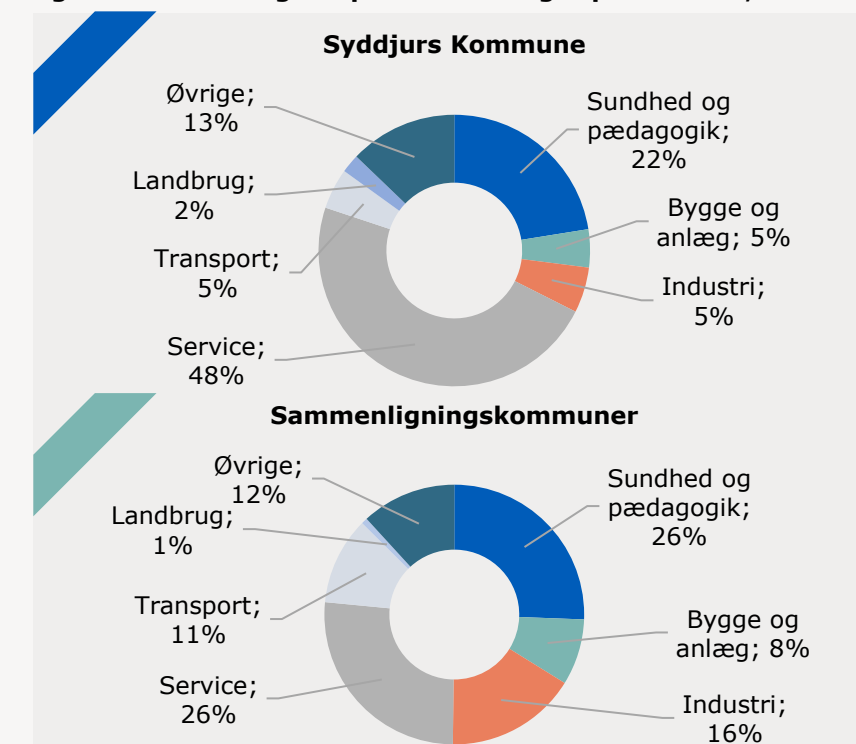
Det fremgår, at der i 2021 – i overensstemmelse med landsgennemsnittet – har været en markant stigning i antallet af opslåede stillinger i Syddjurs Kommune. Stigningen er dog lidt mindre end i sammenligningskommunerne. Samlet tyder tallene på, at presset på arbejdsmarkedet er øget. Den markante vækst på både kommunalt plan og landsplan i perioden 2020 til 2021 skyldes formentlig en kombination af rekruttering af personale til landets testcentre og en generelt stigende økonomisk aktivitet.

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Syddjurs Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren samt sundhed og pædagogik.

Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Syddjurs Kommune

I. Adgang til arbejdskraft

Der er navnlig 5 brancher, hvor der aktuelt er stor mangel på kvalificeret arbejdskraft, og hvor der samtidig er mange arbejdssteder i Syddjurs Kommune. Det drejer sig om:

- Hotel- og restaurationsbranchen – som valgte at afskedige mange medarbejdere under coronapandemiens første faser, og som nu har vanskeligt ved at rekruttere igen, idet mange tidligere medarbejdere har fundet andet arbejde i mellemtiden. Der er samtidig tale om en branche, der traditionelt er præget af sæsonudsving.
- Detailhandlen – hvor der traditionelt er sæsonudsving, idet mange butikker i Syddjurs Kommune er afhængige af turisterne. Særligt dagligvarekæderne har generelt udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt med arbejdskraft.
- Rengøringsbranchen – hvor det er vanskeligt at udfylde jobåbninger med kvalificeret personale, eksempelvis på grund af sprogudfordringer eller manglende kørekort.
- Social- og sundhedsområdet – som har vanskeligheder med at rekruttere uddannet personale, og hvor jobcentret gør en indsats for at påvirke arbejdsstederne til i højere grad at have fokus på opkvalificering og substitution, herunder rekruttering af seniorer og personer i fleksjobs. De seneste år har Syddjurs Kommune årligt tilbudt et SOSU-forløb med henblik på opkvalificering og efterfølgende ansættelse på området.
- Bygge- og anlægsbranchen – som var ramt af store flaskehalsproblemer under coronapandemiens første bølger, men hvor efterspørgslen efter arbejdskraft er stagneret på det seneste. Dette skyldes blandt andet, at virksomhederne ikke aktuelt byder ind på store entrepriser, men har fokus på mindre projekter.

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

Lokale virksomhedsbesøg

Syddjurs Kommune har en strategi inden for det virksomhedsrettede område, hvor medarbejderne besøger de lokale virksomheder og brancher på baggrund af en plan, som tager udgangspunkt i lokale arbejdsmarkedsforhold.

Tæt samarbejde med turismeerhvervet

Turismeerhvervet fyldt meget i Syddjurs Kommune, og der findes nogle meget store aktører inden for erhvervet, som i sæsonen beskæftiger mange medarbejdere. Jobcentret samarbejder med flere virksomheder inden for turismeerhvervet, og der er hvert år en tæt dialog om behovet for arbejdskraft forud for turistsæsonen.

Workshops med fokus på jobåbninger

Jobcentret afholder et stigende antal workshops, hvor grupper af ledige præsenteres direkte for en række jobåbninger. Denne metode oplever jobcentret som en af de bedste veje til at skabe succesfulde match mellem virksomheder og ledig arbejdskraft.

Fokus på de unge

På den korte bane er det vanskeligt at imødekomme erhvervslivets efterspørgsel efter faglært arbejdskraft. Der skal findes løsninger, som på længere sigt kan gøre det muligt for det lokale erhvervsliv at rekruttere den fornødne faglige arbejdskraft, og derfor er en del af indsatsen i Syddjurs Kommune også rettet mod de unge, som udgør fremtidens arbejdskraft.

Ny erhvervsplaymaker skal bidrage til at flere tager en erhvervsfaglig uddannelse

En særlig indsats i Syddjurs Kommune har været ansættelsen af en erhvervsplaymaker, som har til opgave at styrke samarbejdet mellem det lokale erhvervsliv og grundskolerne i kommunen. Formålet er at bringe både de unge og deres lærere tættere på det lokale arbejdsmarked og blandt andet skabe interesse for fag og karrieremuligheder, som de unge måske ikke var opmærksomme på i forvejen. Det er således et mål at få flere unge til at vælge en erhvervsfaglig uddannelse, men det er klart, at effekterne af denne indsats først vil kunne måles om nogle år.

Samarbejde med Aarhus Universitet og uddannelsesinstitutioner skal etablere kontakt mellem virksomheder og studerende

Syddjurs Kommune samarbejder også med Aarhus Universitet og andre uddannelsesinstitutioner, som tilbyder lange og mellemlange videregående uddannelser samt akademi- og diplomuddannelser. Samarbejdet indebærer, at der etableres kontakt til lokale virksomheder, hvor de unge studerende kan tilbydes projektansættelser eller mulighed for at lave hovedopgave på baggrund af en konkret virksomhedscase. Ligeledes samarbejdes der med uddannelsesinstitutionerne om gennemførelse af case competitions, som involverer erhvervslivet i Syddjurs Kommune.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Men afsnittet viser nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter henholdsvis digitalisering og grøn omstilling.

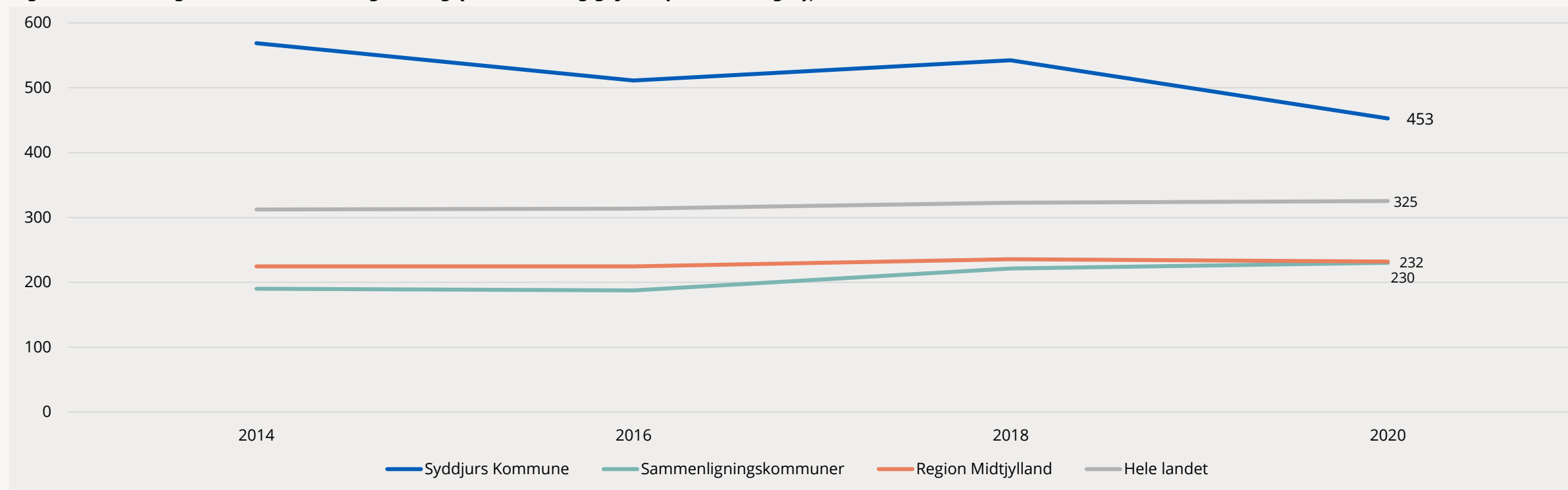
Betydeligt fald i industriens energiforbrug i Syddjurs Kommune

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Syddjurs Kommune har de senere år haft et relativt højt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af figuren nedenfor. Figuren viser dog også, at der er sket en betydelig reduktion over de senere år. Specielt fra 2018 til 2020 faldt energiforbruget en del.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder har været forholdsvis konstant gennem hele perioden i både Region Midtjylland og hele landet. Således er forskellen mellem Syddjurs Kommune og det øvrige land mere end halveret over hele perioden.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

Sammenligningskommuner omfatter: Favrskov Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

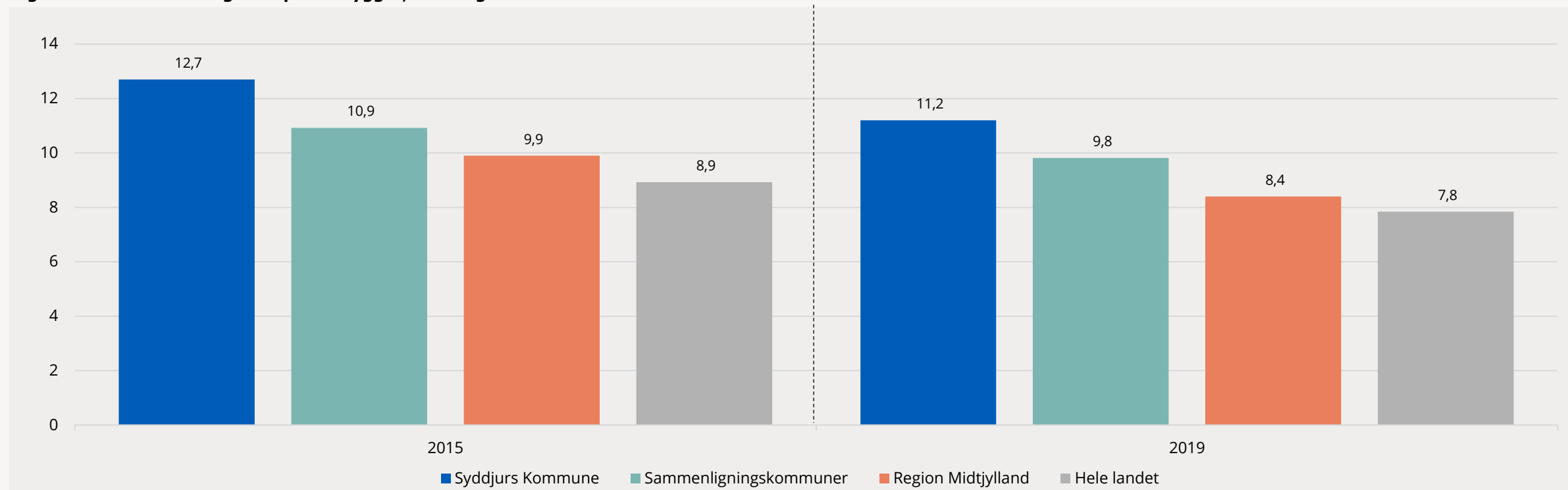
Også CO2-udledningen pr. indbygger er større end i resten af landet

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren neden for viser CO2-udledningen per indbygger i 2015 og 2019 i kommunen, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at Syddjurs Kommune både i 2015 og 2019 havde en CO2-udledning per indbygger, der var højere end i sammenligningskommunerne, Region Midtjylland samt hele landet. Frem mod 2019 er der dog sket et fald i Syddjurs Kommune på i alt 1,5 tons pr. indbygger. Det betyder, at forskellen til det øvrige land er indsnævret lidt. Også Region Midtjylland som helhed har oplevet et fald på 1,5 tons pr. indbygger.

På trods af faldet i både CO2-udledning generelt og i industriens energiforbrug tyder tallene i Figur 3.1 og Figur 3.2 på, at der fortsat er et betydeligt potentiale for at nedbringe den samlede klimabelastning i Syddjurs Kommune.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

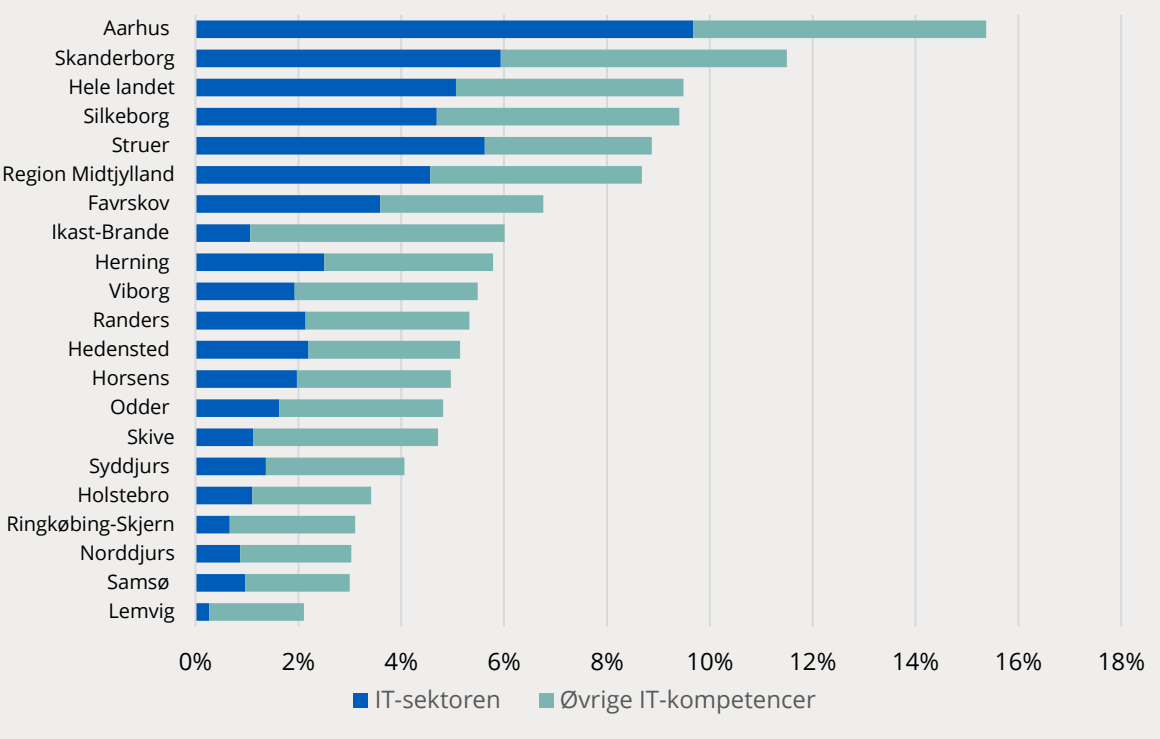
It-beskæftigelsen udvikler sig lidt langsommere end i resten af regionen

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Det vil sige antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3 nedenfor, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Syddjurs ligger nummer 14 blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den private beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. fire procent af den private beskæftigelse i Syddjurs Kommune.

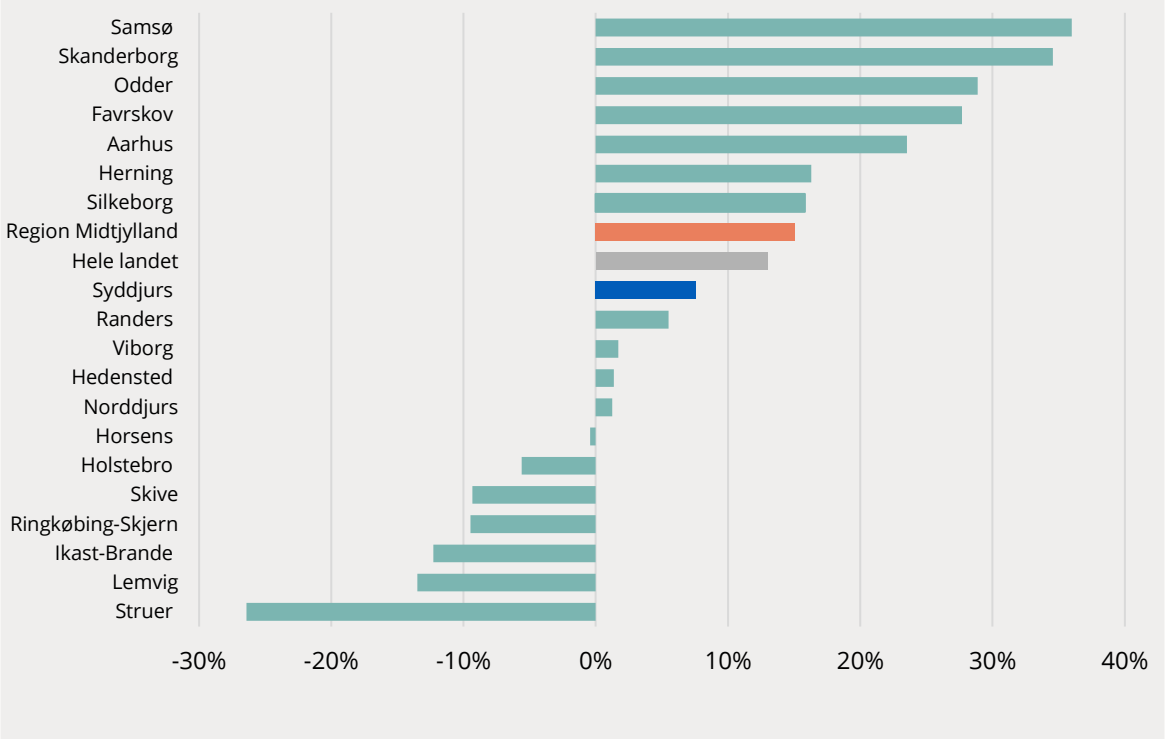
Figuren til højre viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder også Syddjurs Kommune, hvor antallet af it-jobs er steget med otte pct. i perioden 2015 til 2020. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. II-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Andel deltagelser i SMV:Digital-projekter er beskeden i Syddjurs Kommune

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMVer med 2-249 ansatte søge om tilskud, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen neden for viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og samtidig antal deltagelser pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Syddjurs Kommune havde 11 deltagelser pr. 1.000 virksomheder, hvilket er betydeligt under regionsgennemsnittet. Tabellen viser også, at antallet af deltagelser pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagelser i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagelse per 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen

Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Syddjurs Kommune til at understøttelse af digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet med den grønne omstilling og digitalisering i Syddjurs Kommune

Coronapandemien har haft en stor betydning for erhvervslivet i Syddjurs Kommune. Mange virksomheder har måttet indstille eller omlægge deres produktion i en kortere eller længere periode på grund af ændrede markedsvilkår, herunder mulighederne for adgang til råvarer og adgang til kunder på eksportmarkedet.

En del af virksomhederne har imidlertid udnyttet stilstand i produktionen til at gennemføre en omstilling af virksomheden, herunder øget anvendelse af digitale og grønne teknologier. Flere fremstillingsvirksomheder i Syddjurs Kommune har således af egen drift - eller i forbindelse med kollektive initiativer og netværk valgt at udnytte det forretningsmæssige potentiale og indarbejde mål for grøn omstilling i deres forretningsstrategi.

Iværksættere har mindre fokus på grøn omstilling og digitalisering

Hidtil har det primært været de etablerede virksomheder, der har set og udnyttet potentialet i grøn omstilling. Der er kun etableret ganske få nye virksomheder i Syddjurs Kommune, som baserer deres forretning på digital transformation eller grøn omstilling.

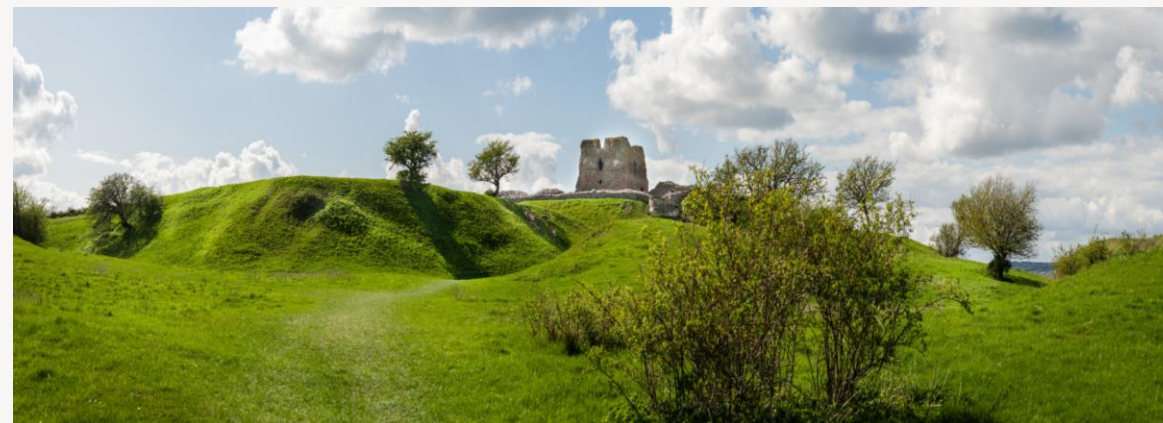
II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling

Bæredygtighedsudvalg nedsat

I Syddjurs Kommune har der i den forudgående byrådsperiode fra 2018-21 været megen politisk fokus på temaer som bæredygtighed, grøn omstilling og cirkularitet. Byrådet nedsatte således i 2018 et særligt Bæredygtighedsudvalg, som i 2020 kunne fremlægge sine anbefalinger samt et udkast til en bæredygtighedsstrategi for kommunen. I forhold til samspil med erhvervslivet var der navnlig sat fokus på muligheder i relation til cirkulær økonomi i produktionen, cirkulært byggeri, bæredygtig turisme og bæredygtig fødevarerproduktion.

Coronapandemien har i en periode lagt en dæmper på kommunens indsats i forhold til at udmønte bæredygtighedsstrategien samt den planlagte dialog med det lokale erhvervsliv. Der er dog i løbet af de seneste år blevet igangsat en række forskellige initiativer, som på hver deres vis understøtter grøn omstilling og/eller digitalisering. Nogle af initiativerne er lokalt forankrede, mens andre er forankret i en ekstern organisation, men med deltagelse af aktører med hjemsted i Syddjurs Kommune. Heraf kan følgende fremhæves:

- *Change Djursland* – et lokalt forankret netværk med fokus på grøn omstilling. Netværket henvender sig til virksomheder, foreninger, skoler og andre, der vil bidrage til en bæredygtig og ansvarlig udvikling af Djursland.
- *Bæredygtighedsmesse på Rosenholm Slot* – et tilbagevendende event med fokus på bæredygtighed i bred forstand. Eventet henvender sig til både erhvervslivet med B2B-rettede aktiviteter, til private borgere og husstande samt til organisationer, foreninger og politikere.
- *Outdoor Hotspots* – et samarbejde, der skal fremme udviklingen af bæredygtig turisme i Nationalpark Mols Bjerger, i første omgang med en strategisk-fysisk udviklingsplan og efterfølgende med etablering af et outdoor-center og en lokal erhvervsklynge.
- *Datadreven forretningsudvikling* – i regi af projektet SMART-Syddjurs er der blevet gennemført en række workshops omkring datadreven forretningsudvikling med særlig fokus på potentialet inden for turisme og oplevelsesindustri.
- *Madfællesskabet* – et nationalt projekt, der har til formål at få afsat flere lokalt producerede og grønne fødevarer til offentlige og private storkøkkener ved at bygge bro mellem private fødevarerproducenter, fødevareregrossister og de nævnte kundegrupper.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Syddjurs Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Lille stigning i den private beskæftigelse i Syddjurs Kommune

En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse.

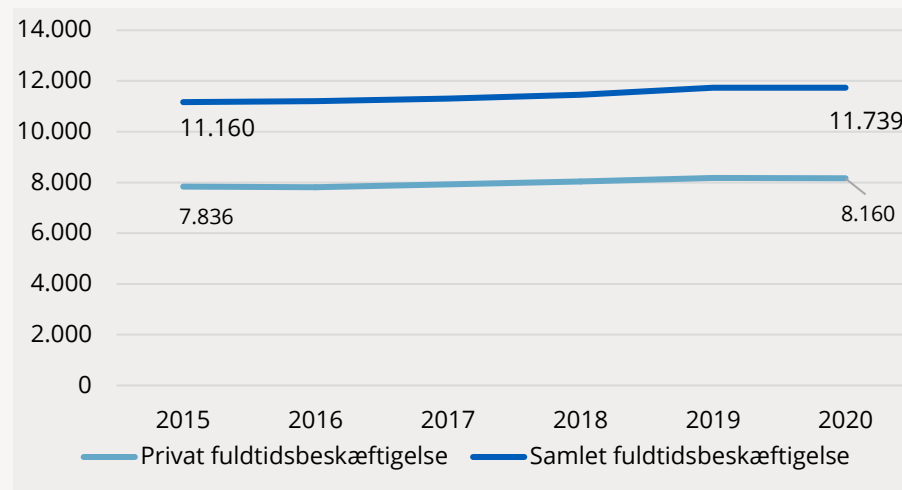
Figur 4.1 viser, at den private fuldtidsbeskæftigelse i 2020 udgjorde 8.160 personer i Syddjurs Kommune. Lægges ansatte i den offentlige sektor til, var antallet af fuldtidsbeskæftigede 11.739 årsværk.

Figur 4.2. viser, at væksten i perioden 2015-20 har været noget svagere end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Det var dog primært i starten af perioden, at jobvæksten var svag i Syddjurs Kommune.

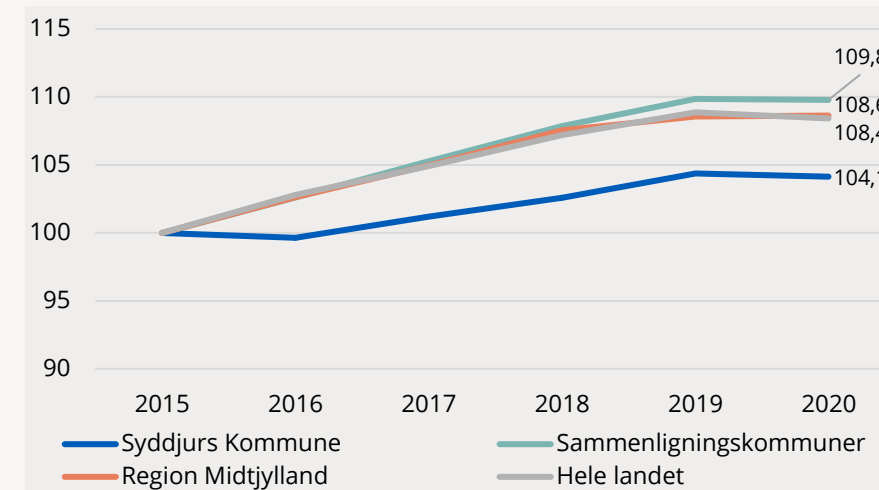
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser figuren nederst den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at beskæftigelsen i starten af krisen steg i Syddjurs Kommune (modsat resten af landet), men faldt tilbage i starten af 2021, hvorefter udviklingen har været nogenlunde på niveau med resten af regionen og landet.

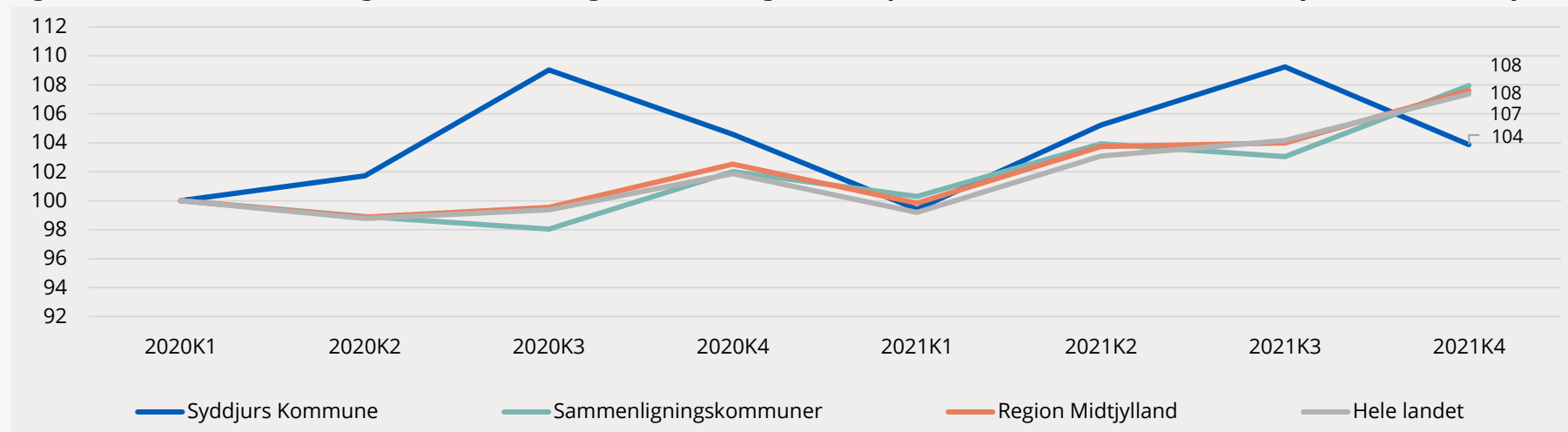
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Sammenligningskommuner omfatter: Favrskov Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

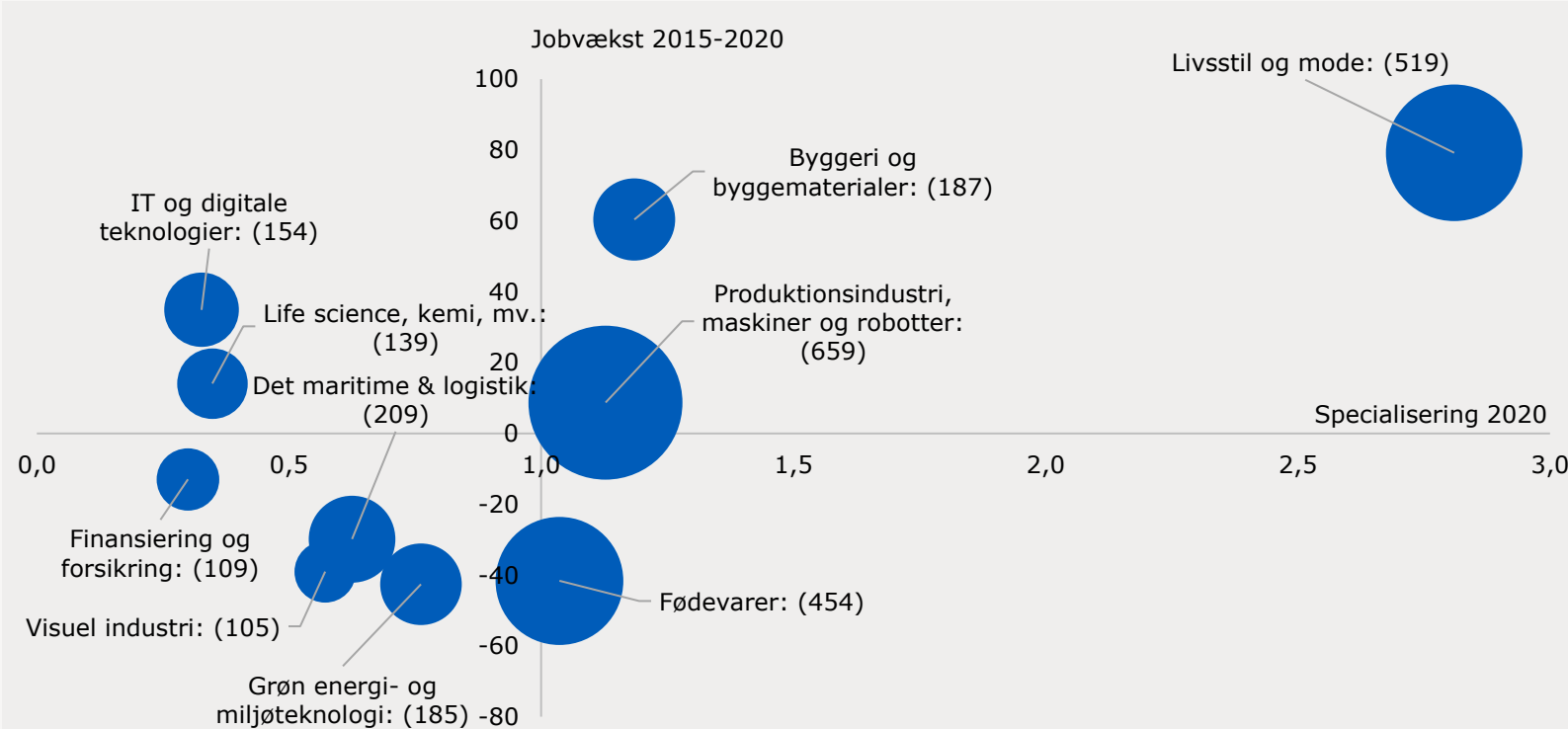
Klynger: Livsstil og mode dominerer i Syddjurs Kommune

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Syddjurs Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at Syddjurs Kommune er stærkt specialiseret inden for livsstil og mode, der bl.a. rummer virksomheden Kvadrat beliggende i Ebeltøft. Denne klynge har også haft en stærk jobvækst på ca. 80 årsværk siden 2015.

Den største klynge er dog produktionsindustri, maskiner og robotter, der i 2020 beskæftigede 659 fuldtidsårsværk i Syddjurs Kommune. Også fødevareklyngen fylder en del, men har oplevet fald i beskæftigelsen siden 2015. De øvrige klynger er relativt små, men byggeri og byggematerialer markerer sig med en betydelig jobvækst.

Figur 4.4. Kommunens erhvervmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Klyngerne er baseret på statistikkarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for Clean og Energy Cluster. På grund af diskretioneringer er antallet af årsværk i klyngeområderne finansiering og forsikring og grøn energi- og miljøteknologi beregnet i 2015. De samlede diskretionerede årsværk i 2015 er fordelt ud på de to klyngeområder efter deres andel i 2016-2018.

Figuren viser Syddjurs Kommunes erhvervmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Syddjurs Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Det vil sige, om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Bygge og anlæg samt handel er de største brancher i Syddjurs Kommune

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Syddjurs Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at detailhandel er den største branche i Syddjurs Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs efterfulgt af bygge og anlæg, der har oplevet en betydelig jobvækst på 18 pct. Derudover har primære erhverv, møbelindustri, kultur og fritid samt privat undervisning en høj specialisering i Syddjurs Kommune. Det største fald i antal jobs findes inden for transport, der i perioden har oplevet en nedgang på 80 årsværk.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssige specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Detailhandel	1.050	1.065	1%	2%	1,2
Bygge og anlæg	877	1.034	18%	17%	1,3
Landbrug, skovbrug og fiskeri	648	593	-9%	-2%	2,0
Engroshandel	550	554	1%	5%	0,8
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	539	519	-4%	11%	1,2
Hoteller og restauranter	416	420	1%	9%	1,2
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	392	406	3%	2%	1,7
Operationel service	258	365	42%	12%	0,7
Undervisning	323	346	7%	9%	1,9
Kultur og fritid	317	331	4%	13%	2,6
Ejendomshandel og udlejning	257	285	11%	6%	1,3
Transport	350	270	-23%	7%	0,6
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	204	267	31%	6%	0,9
Rådgivning, forskning og udvikling	253	255	1%	14%	0,5
Sundhedsvæsen	221	250	13%	12%	1,3
Andre serviceydelser mv.	202	244	21%	7%	1,1
Metalindustri	229	229	0%	1%	1,3
Reklame og øvrig erhvervsservice	136	176	29%	11%	1,2
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	106	138	30%	3%	0,6
Private velfærdsinstitutioner	177	115	-35%	18%	0,6
Finansiering og forsikring	119	111	-6%	7%	0,3
Råstof, energi og forsyning mv.	84	87	3%	9%	1,0
Tele, IT og information	96	81	-15%	20%	0,2
Forlag, tv og radio	32	21	-36%	6%	0,2
Alle brancher	7.836	8.160	4%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

5 Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Syddjurs Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2016.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Syddjurs Kommune.

Etableringsraten i Syddjurs Kommune lå i 2020 under det regionale gennemsnit

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

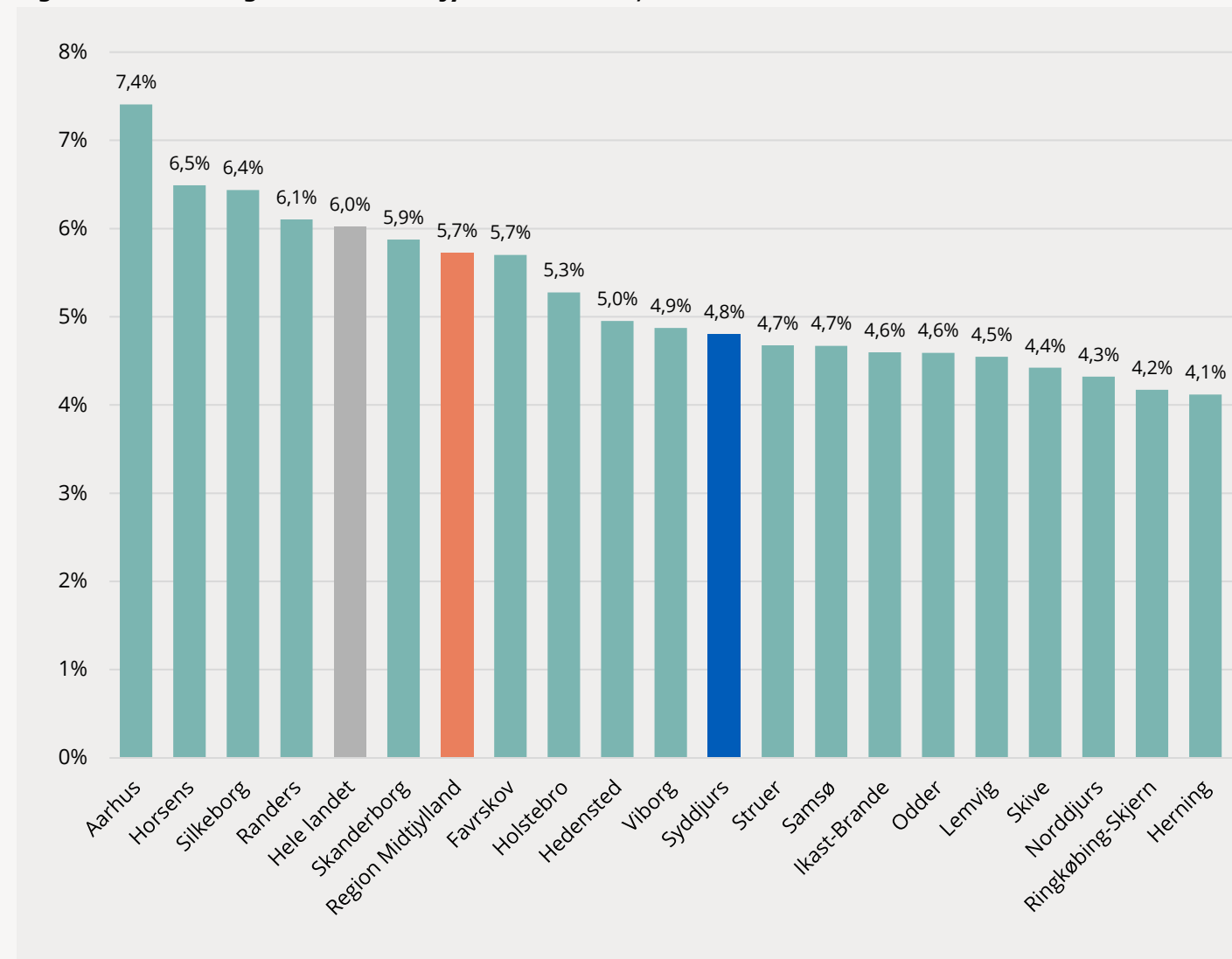
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Syddjurs Kommune i 2020 under både landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

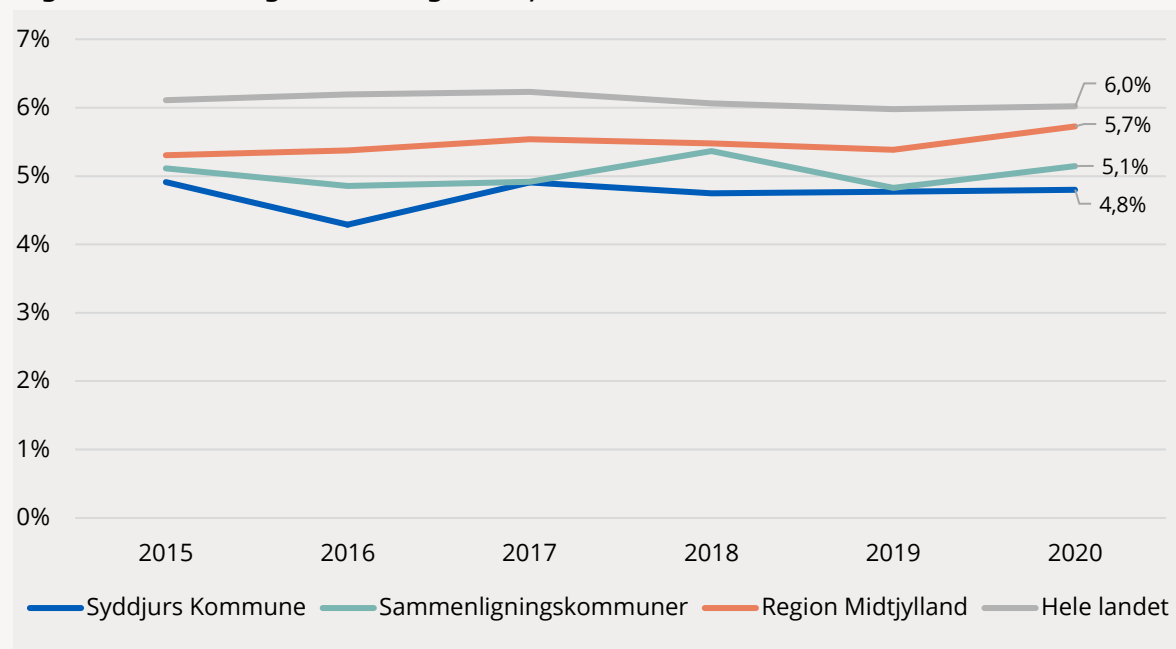
Beskeden udvikling i etableringsraten i Syddjurs Kommune

Figur 5.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten i hele perioden ligget relativt konstant på knap fem pct. i Syddjurs Kommune – dog med et fald i 2016.

Figuren viser også, at etableringsraten har ligget under det midtjyske gennemsnit i hele perioden, mens forskellen til sammenligningskommunerne har været beskednen for perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Fordeling af iværksættere på brancher svarer til sammenligningskommunerne

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på branchefordelingen af de nye virksomheder. Tabel 5.1 viser derfor iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår, at der i Syddjurs Kommune har flest iværksættere inden for videnservice samt bygge og anlæg efterfulgt af de primære erhverv. De tre brancher udgør 43 pct. af alle iværksættere i Syddjurs Kommune.

Tabellen viser også, at fordelingen i Syddjurs Kommune kun i begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommunerne og resten af regionen. Dog afslører tabellen, at handel og IKT-erhvervene fylder relativt lidt i Syddjurs Kommune.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Syddjurs Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Videnservice	15%	13%	15%	16%
Bygge og anlæg	15%	14%	12%	13%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	13%	10%	10%	8%
Operationel service	10%	8%	8%	9%
Finansiering, forsikring og ejendomme	9%	13%	12%	9%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	8%	9%	9%	9%
Detailhandel	7%	11%	8%	8%
Industri	6%	5%	5%	4%
Information og kommunikation	5%	6%	7%	9%
Hoteller og restauranter	5%	4%	5%	6%
Transport	3%	4%	4%	5%
Engroshandel	3%	4%	4%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

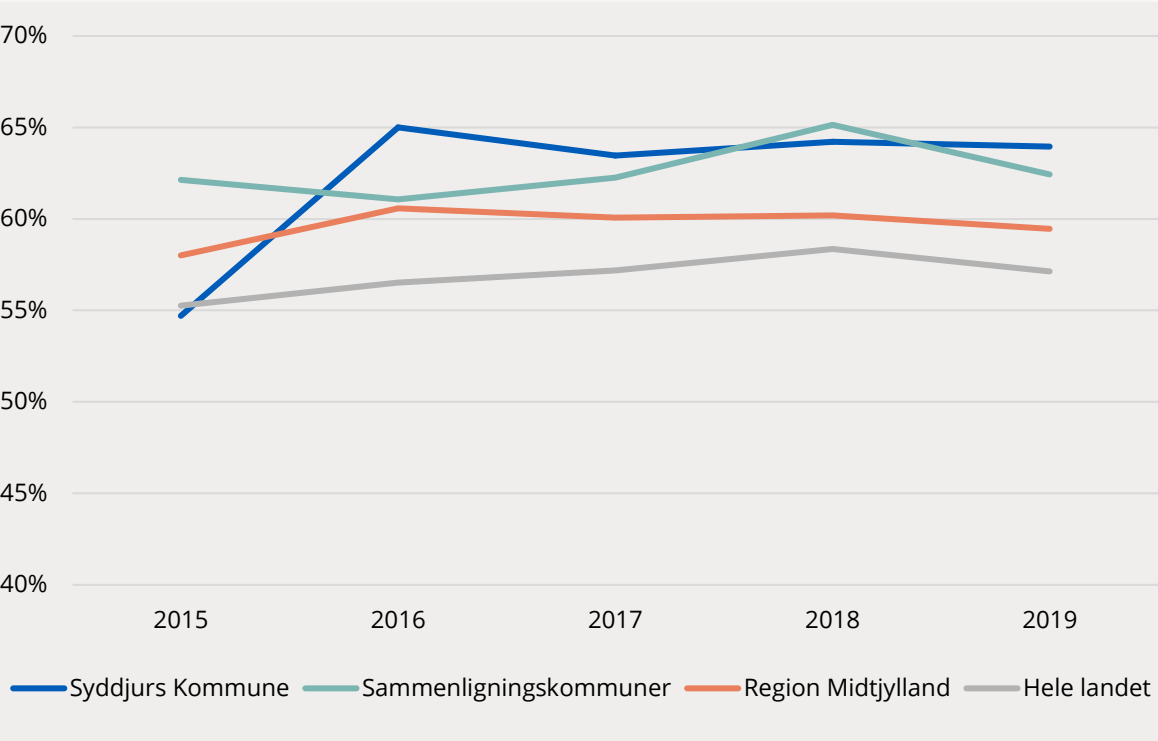
Høj overlevelsesrate i Syddjurs Kommune

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

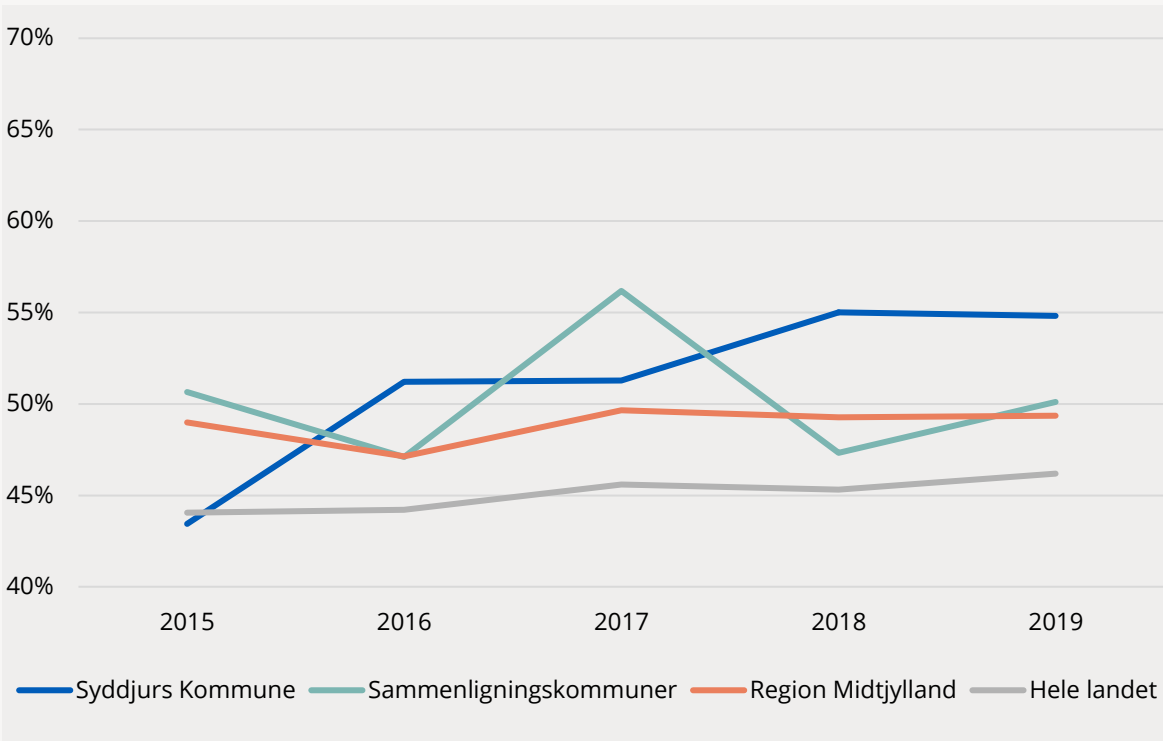
Det fremgår, at overlevelsesraterne i 2015 var lav i Syddjurs Kommune, men at der siden er sket en betydelig stigning, og at overlevelsen for nye virksomheder siden 2016 har ligget betydeligt højere end i resten af landet og regionen. De fleste år har overlevelsesraten i Syddjurs Kommune også ligget over niveauet i sammenligningskommunerne.

Størst er stigningen i den femårige overlevelsesrate, der i perioden 2015-19 steg med mere end 10 pct.

Figur 5.3 Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4 Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

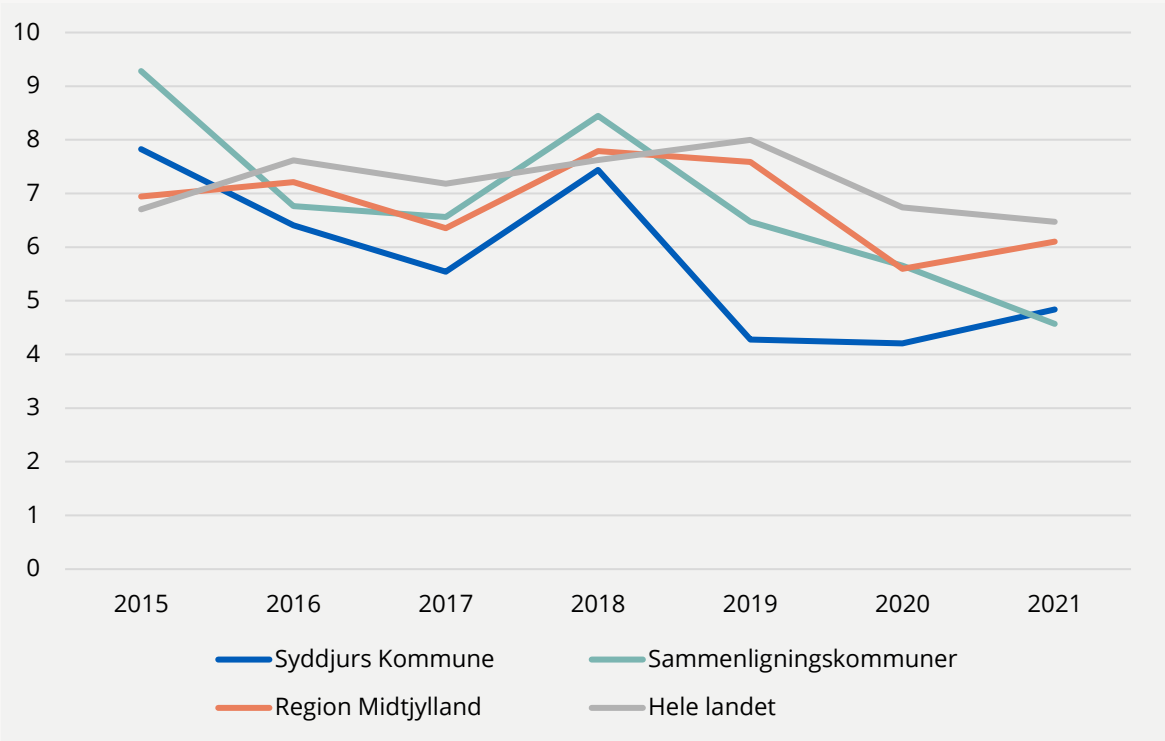
Fald i antallet af konkurser blandt virksomheder siden 2018

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Syddjurs Kommune lå lidt lavere end i det øvrige land i perioden 2016 til 2020, mens der i 2021 skete en lille stigning, der bragte andelen af konkurser op på niveau med sammenligningskommunerne. Figuren viser også, at antallet af konkurser på landsplan ikke har været stigende under coronakrisen, hvilket naturligvis skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Syddjurs Kommune. Som det fremgår, er handel og service de sektorer, der har oplevet flest konkurser over årene. Fordelingen af konkurser i 2021 skal ses i lyset af, at servicebranchen er et område, der har været ekstra hårdt ramt af nedlukninger under coronakrisen.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Syddjurs Kommune på hovedsektorer , 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Handel	35%	25%	29%
Bygge og anlæg	25%	20%	7%
Service	15%	25%	50%
Industri	10%	5%	7%
Transport	10%	15%	7%
Primære erhverv	5%	10%	0%
I alt	100%	100%	100%

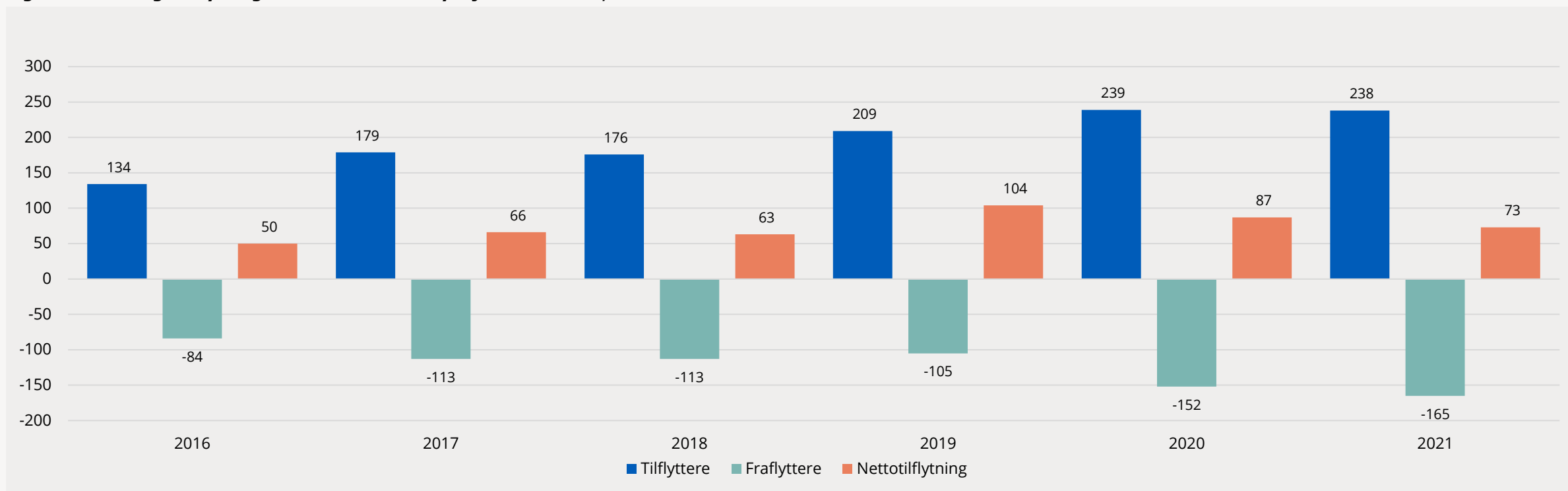
Stor nettotilflytning af virksomheder i alle år siden 2016

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Syddjurs Kommune fra 2016 til 2021.

Generelt har Syddjurs Kommune oplevet en positiv udvikling i antallet af tilflyttede virksomheder, hvilket kan være en indikation på attraktive erhvervsgrunde. I alle år har antallet af tilflyttede virksomheder været mindst 50 pct. højere end antallet af fraflyttere.

Det fremgår også, at 2020 og 2021 var de to år, hvor der både var flest tilflyttede og fraflyttere. Nettotilflytningen var størst i 2019. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 443 virksomheder.

Figur 5.6. Til – og fraflytning af virksomheder i Syddjurs Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

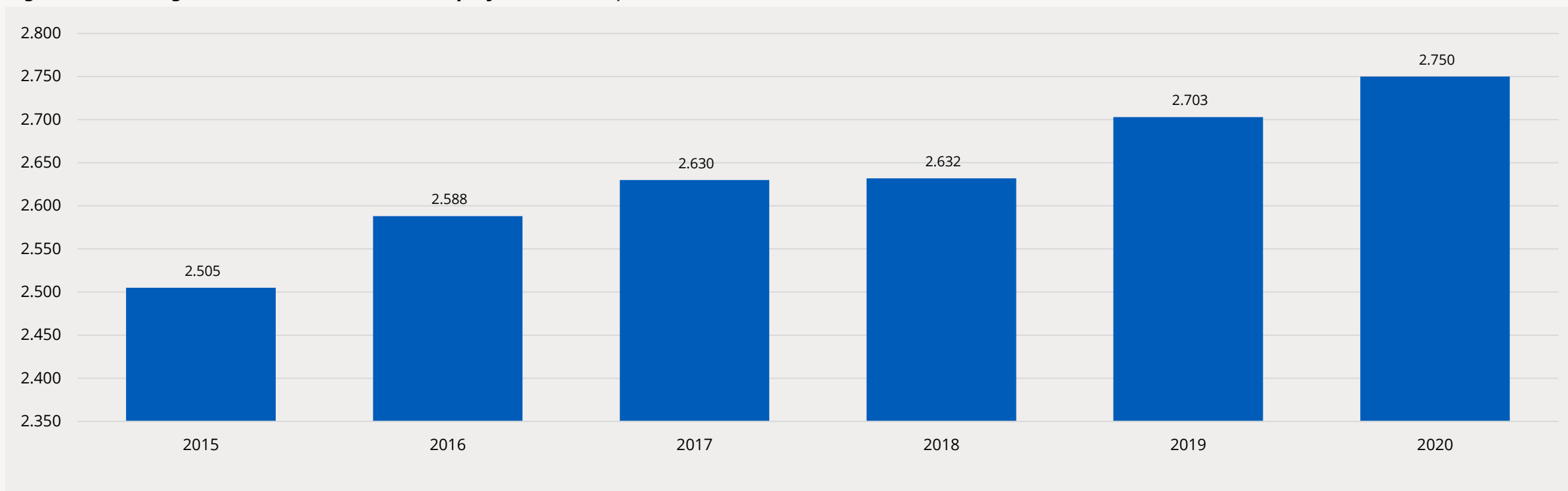
Antallet af virksomheder er steget betydeligt i Syddjurs Kommune

Opsummerende viser Figur 5.7 udviklingen i antallet af virksomheder i Syddjurs Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Syddjurs Kommune er steget betydeligt med ca. 250 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på ti procent.

Væksten var størst fra 2015 til 2016, hvor Syddjurs Kommune oplevede en nettofremgang på 83 reelle virksomheder. Også i perioden 2018 til 2019 steg antallet af virksomheder betydeligt, hvilket bl.a. skal ses i lyset af den stigende overlevelsesrate. Det er også et markant resultat, at Syddjurs Kommune har oplevet en betydelig vækst i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Syddjurs Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Knapt fire pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Syddjurs Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og de gazeller i Syddjurs Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder, idet der dog er relativt få iværksættere inden for primære erhverv i forhold til erhvervets størrelse (målt på antallet af virksomheder i Syddjurs Kommune). Omvendt er der relativt mange iværksættere inden for bygge og anlæg.

Nederst i tabellen ses, hvor stor en andel Syddjurs Kommune huser af de tre virksomhedstyper i hele regionen. Andelen af iværksættere ligger ikke overraskende lidt under andelen af den samlede virksomhedsbestand, jf. analysen af etableringsraten. Endvidere viser tabellen, at relativt få virksomheder i Syddjurs Kommune lever op til gazellekriterierne.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Syddjurs Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	377	22	5
Handel	557	24	3
Primære erhverv	427	11	0
Service	1133	62	5
Transport	83	5	1
Industri	173	8	1
I alt	2.750	132	15
Andel af Region Midtjylland	3,8%	3,2%	2,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Syddjurs Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

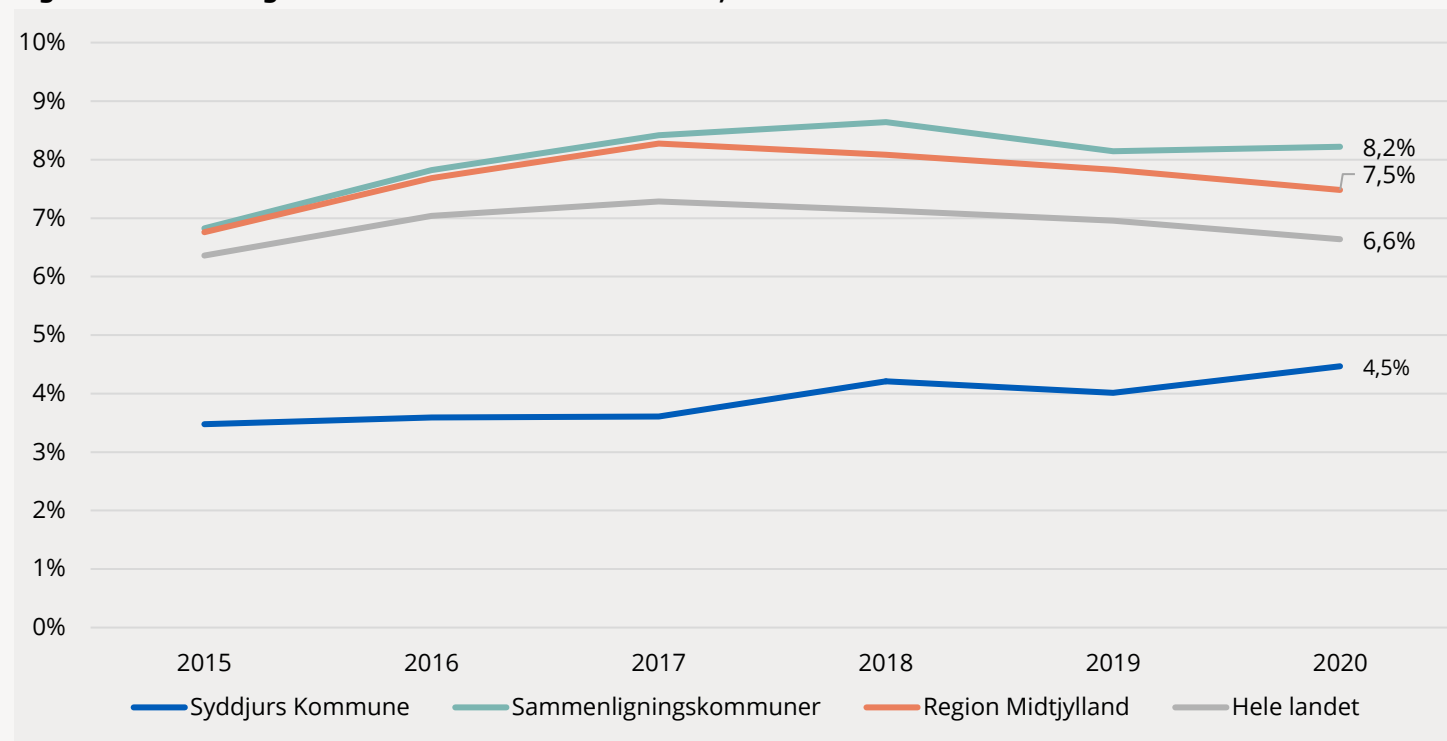
Få vækstvirksomheder i Syddjurs kommune

Figur 6.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

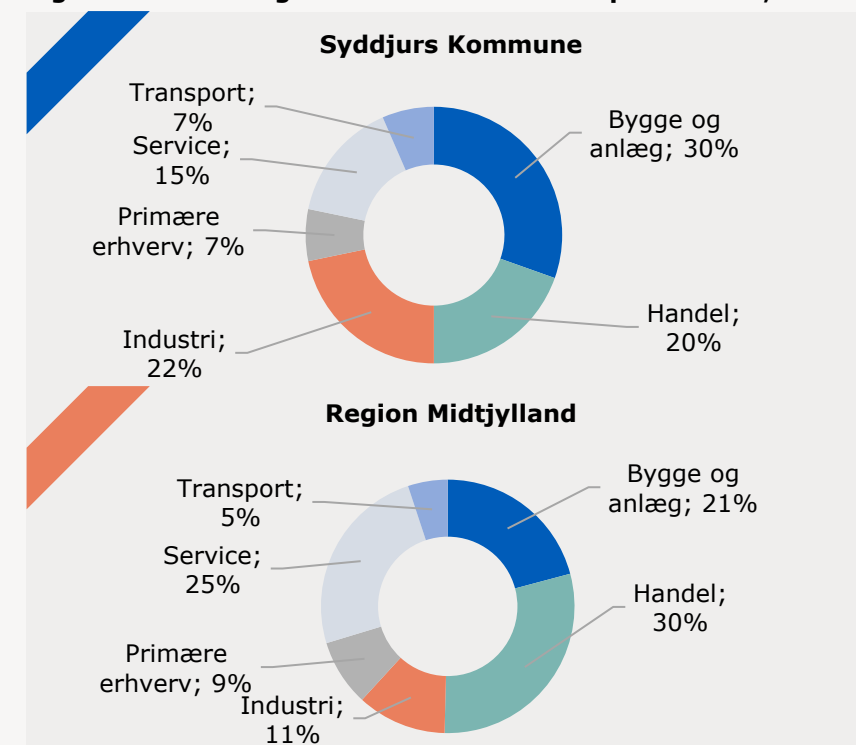
Det fremgår, at Syddjurs Kommune samlet over hele perioden har haft en andel af vækstvirksomheder på ca. fire pct. Det er betydeligt lavere end både det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet, selv om der kan konstateres en lille stigning i 2020.

Figuren til højre viser, at Syddjurs Kommune i forhold til sammenligningskommunerne har en højere andel vækstvirksomheder inden for bygge og anlæg og industri samt en lavere andel vækstvirksomheder inden for serviceområdet end Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

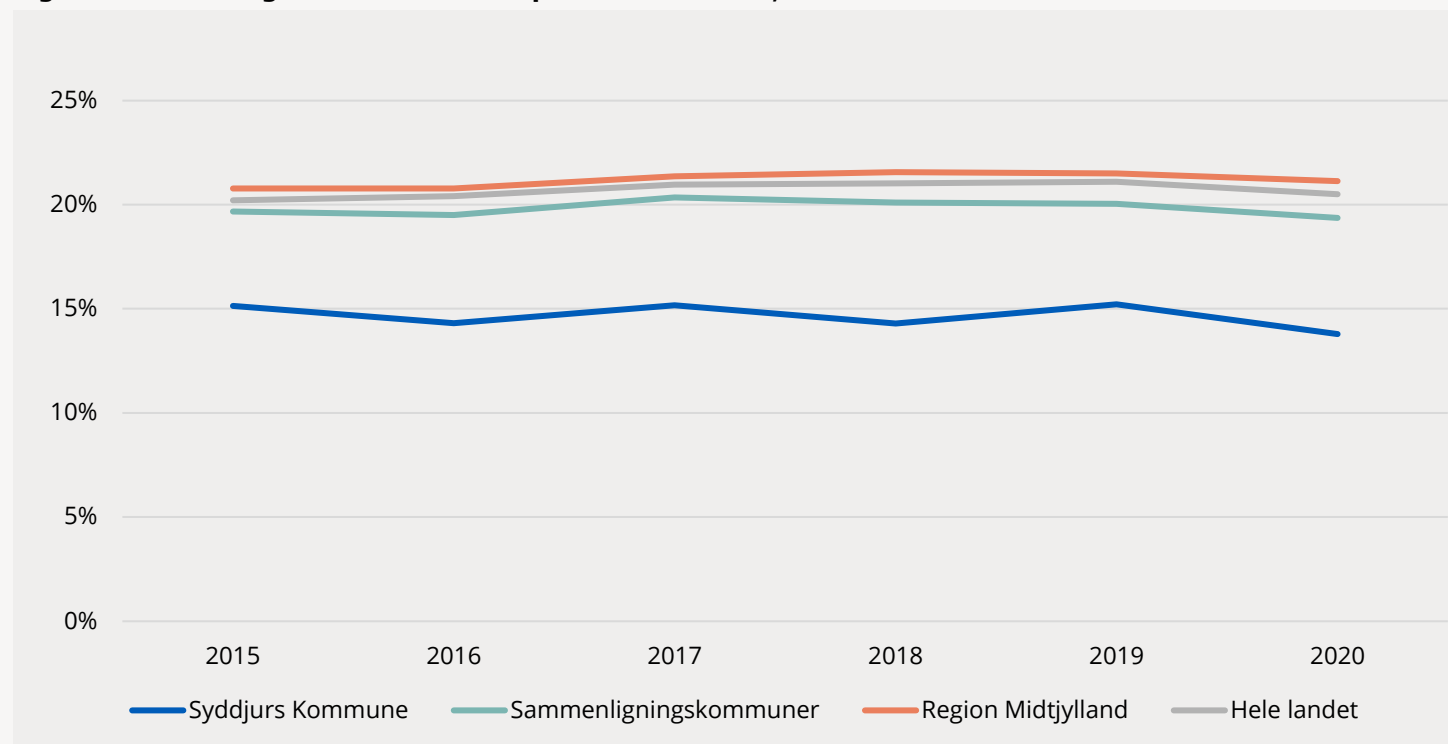
Andelen af eksportvirksomheder er mindre end i sammenligningskommunerne

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015 til 2020. Holdt op mod sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og resten af landet har Syddjurs Kommune en noget lavere andel af virksomheder med eksportaktivitet. I 2020 var 14 pct. af virksomhederne i Syddjurs Kommune eksportvirksomheder mod 21 pct. på regionsplan. Det fremgår også, at andelen af eksportvirksomheder har været nogenlunde konstant i kommunen.

Den lidt lave andel eksportvirksomheder skal bl.a. ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur, hvor lokale erhverv som bygge og anlæg, detail og kultur fylder mere end i en gennemsnitskommune i regionen.

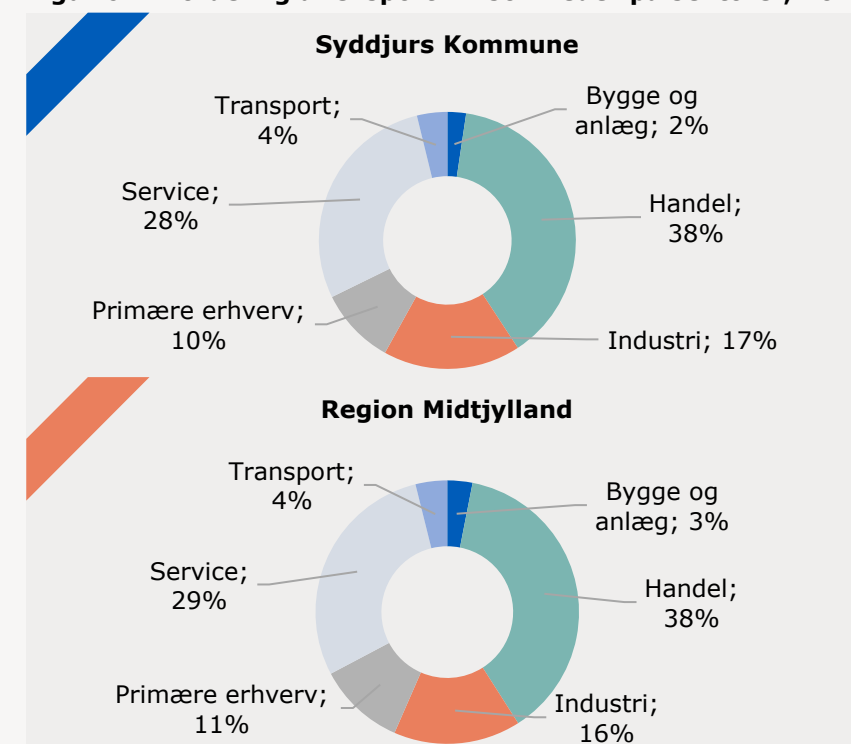
Figur 6.4 viser, at en forholdsvis høj andel af Syddjurs Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren. Det fremgår også, at fordelingen af eksportvirksomheder stort set er identisk med den samlede fordeling i Region Midtjylland.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

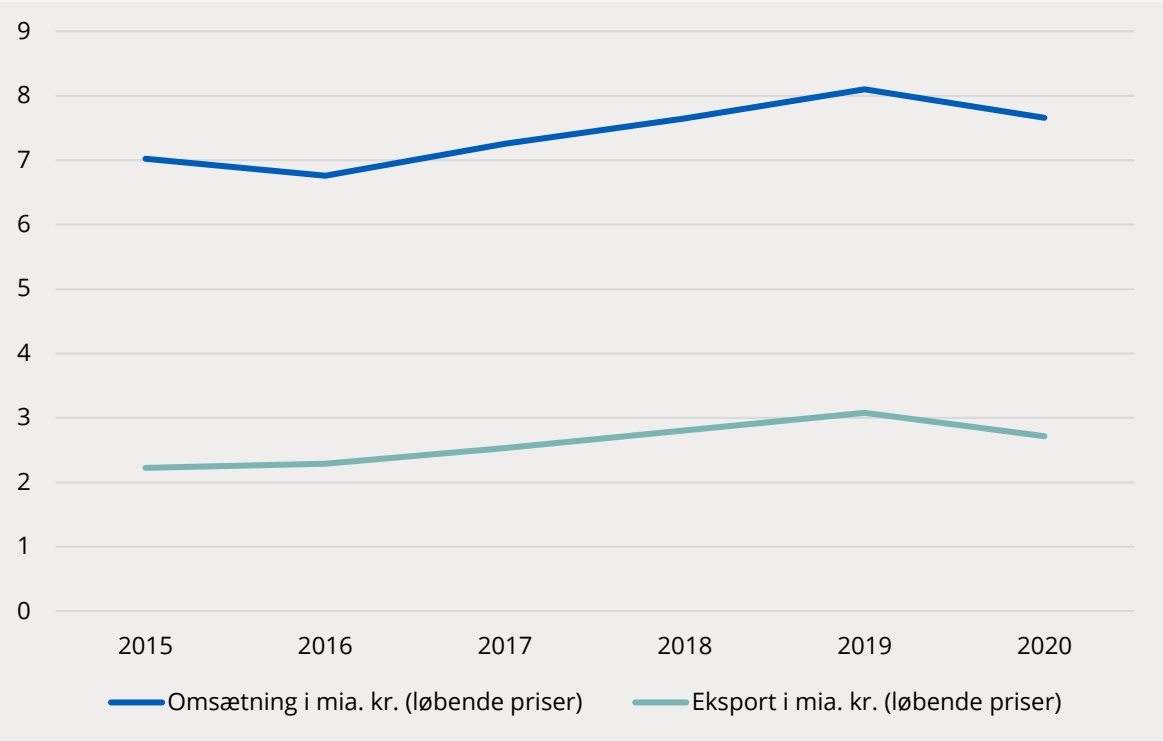
Vækst i den samlede eksportværdi

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder, der eksporter, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder med eksport.

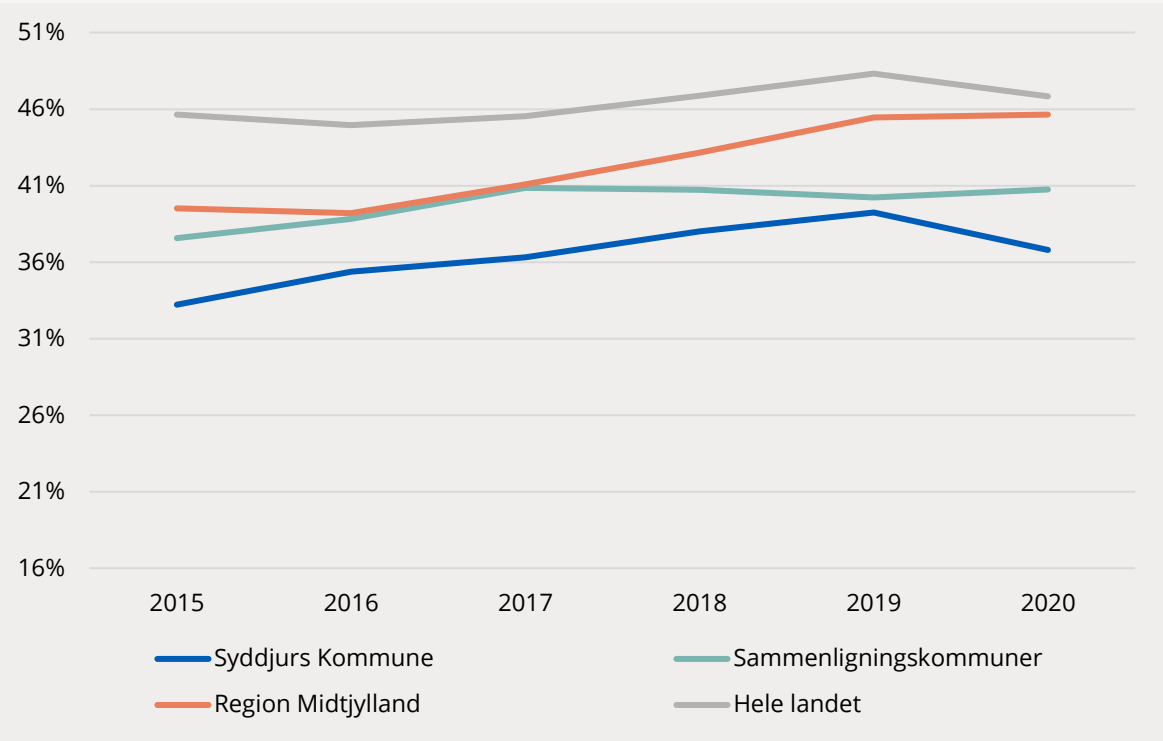
Figur 6.5 viser, at den samlede eksportværdi i Syddjurs Kommune steg fra 2,2 mia. kr. i 2015 til 2,8 mia. kr. i 2020. Tilsvarende er der sket en vækst i den samlede omsætning i kommunens virksomheder, så den i 2020 udgjorde knap 8 mia. kr. Det fremgår også, at der er sket et mindre fald i 2020.

Herudover viser Figur 6.6, at eksportens andel af den samlede omsætning er steget – fra ca. 33 pct. i 2015 til ca. 37 pct i 2020. Stigningen er en smule større end i sammenligningskommunerne og lidt mindre end i regionen. Samlet viser analysen af udviklingen i eksporten således, at færre virksomheder har eksport sammenlignet med andre kommuner, men også at eksportens andel af omsætningen i eksportvirksomheder er lavere end i en gennemsnitskommune.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt virksomheder i Syddjurs Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 **Profilanalyse –** **highlights**

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

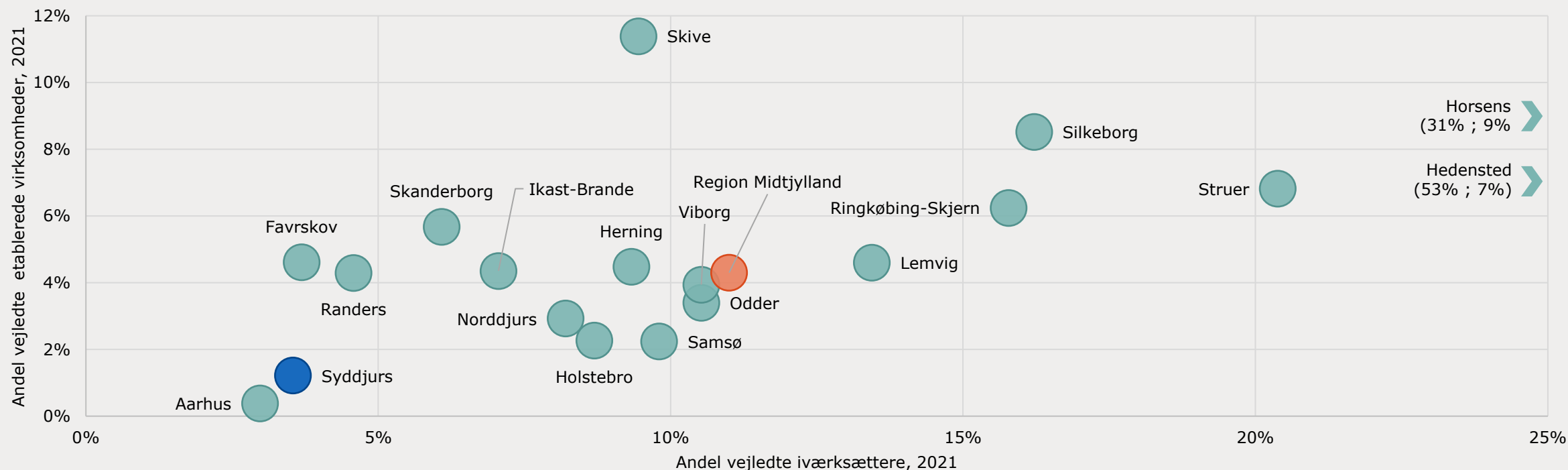
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Syddjurs Kommune er ca. 3,5 pct., og at denne andel ligger noget under regionsgennemsnittet for vejledte iværksættere. Det samme gælder andelen af vejledte etablerede virksomheder i 2021, der er den næstlaveste i hele regionen.

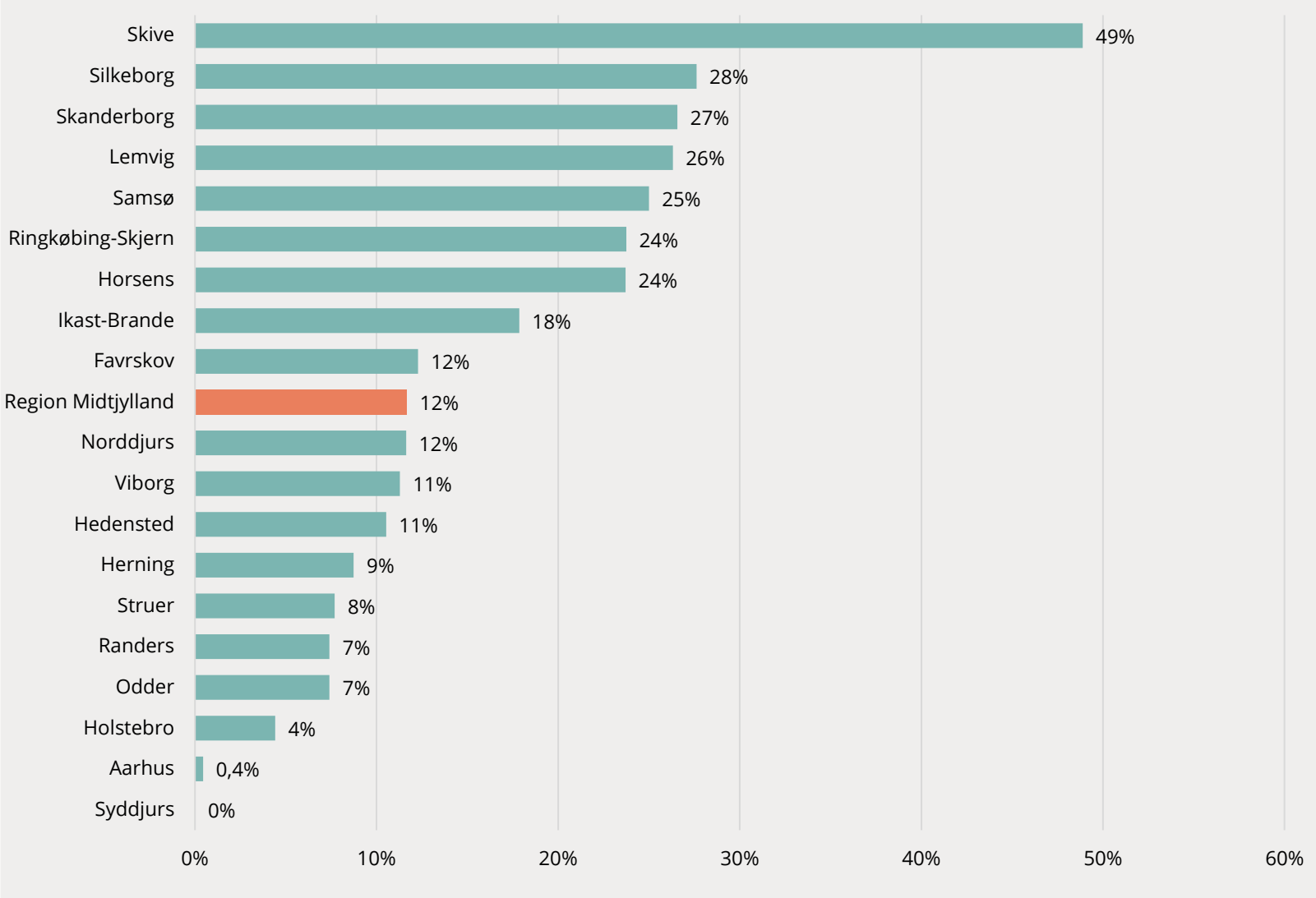
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at ingen af vækstvirksomhederne i Syddjurs Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.
Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

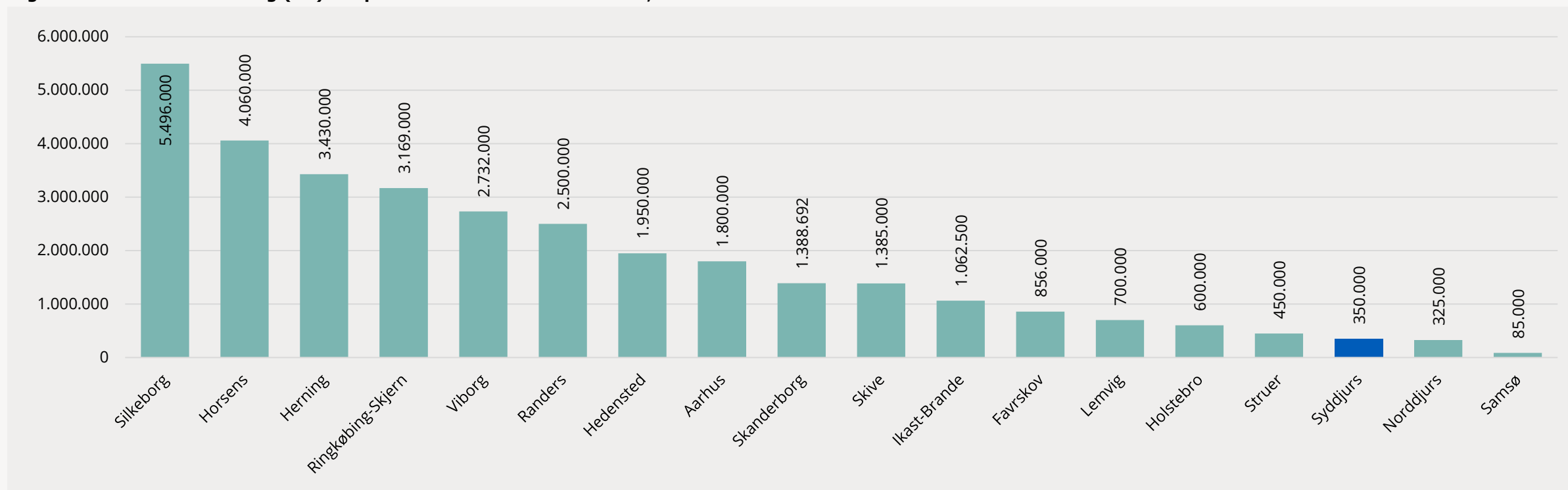
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

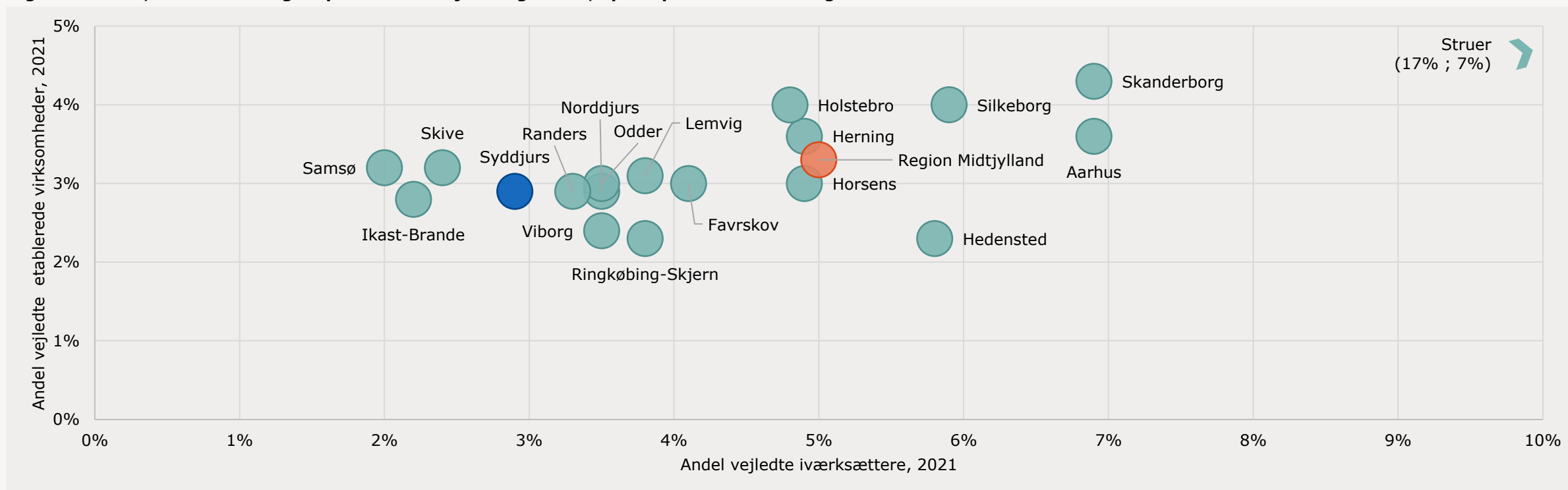
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Syddjurs Kommune på dette område er knap tre pct., hvilket er noget under regionsgennemsnittet på fem pct. Andelen af vejledte etablerede virksomheder ligger også på knap tre pct., hvilket er en anelse under gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

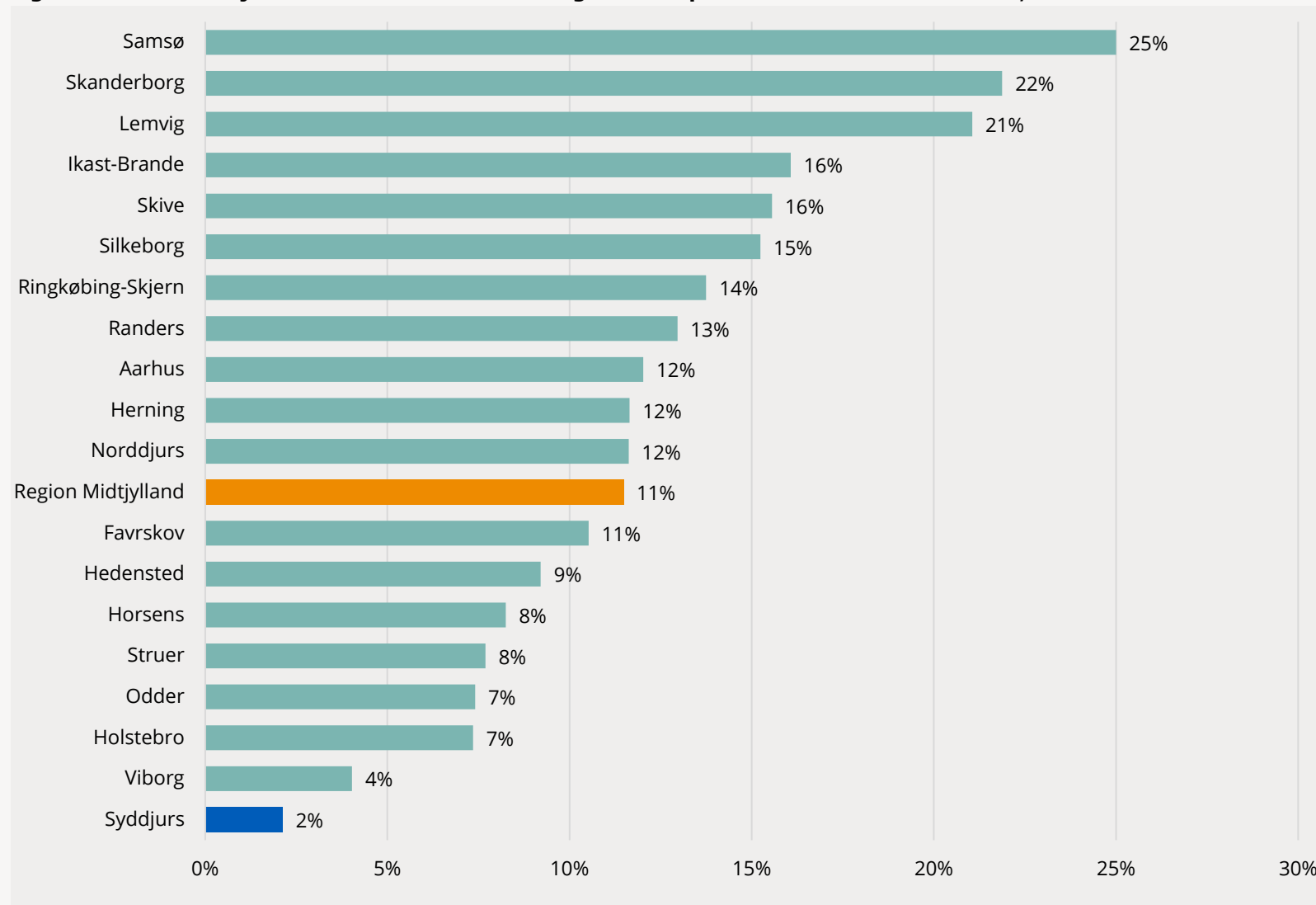
Det skal understreges, at figuren fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejlede virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Syddjurs Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til to pct. af vækstlaget. Det er den laveste andel i hele regionen.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejlede virksomheder inden for vækstlaget.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.